



pÚvodní vtíp / **Barták** navštívil inteligentní dům * Dvojrecenze / Katalog: „*The best cartoons of Nippon*“ + Publikace: „*Jak se líhne smích*“ (Jiránek) * Ze světa / Penwill, Addams, Trump, Tintin, Yrrah, Despodov, Bill Leak, Hajnos, **Playboy**, Zakázané **Szpilki 1981** aj. * Ze Slovenska / Prešov, Brezno, Bratislava * O humoru / Z tisku * Z domova / Neprakta, Saudek, Koenigsmark, Reisenauer, Slíva, Fuseklíci, Štorkán, Vhrstí, Mládek * Výročí / Jan Vyčítal = 75 * Z Paříže / Rusové * **Aktuality** * Mistři pláten / **Operace a Snídaně Pavla Matušky** * Dokument / **Semafor-sešit IV.** * Objev / „*Ejhle!*“ podruhé... * **Názor** / Trestat za vtíp? * **Citát** / **Kobra** o **Honzovi Vyčítalovi** * **Blíženci** / Byla dřív koza nebo ovce? * **Kalendarium** * **Výsledky** / Bosna-

e-GAG

Hercegovina, Turecko, Čína, Polsko, Maďarsko, Francie, Belgie * **Propozice** / Turecko, Kypr, Lucembursko, Kolumbie, Španělsko, Irán, Makedonie, Chorvatsko, Rumunsko, Belgie, Guatemala * aj

Měsíčník autorů a přátel české karikatury

e-číslo 2017 / 3

XV. ročník

KRESBY: ADDAMS, ADENE, A-CHINOBOONWAT, AKIYOSHI, AYRANCIOLU, **BARTÁK**, BOHDANOWICZ, BOJESEN, **CAKMAK**, COTÉ, DAUMIER, GEORGIEVSKI, HAJNOS, HERGE, HERSHEL, **JIRÁNEK**, JIRÁSEK, **KEJI**, KOBRA, KOENIGSMARK, KUCZYŃSKI, KUESTANA, **MATUŠKA**, MIHAI, MLÁDEK, MOLINA, **NEPRAKTA**, **OPPENHEIMER**, **PENA-PAI**, PENWILL, **RAŠOVIČ**, REISENAUER, RENČÍN, **SAUDEK**, SELUK, SLÍVA, SULAJ, SVRČEK, **ŠLITR**, ŠTORKÁN, **VHRSTI**, VYČÍTAL, **WOSYK**, YRRAH, ŽIVICKÝ AJ.

pÚvodní kresba / **Miroslav Barták**



Inteligentní dům ve Smart City...

Málokdo ví, kam nás šílení vědci v nejbližších letech zavedou (unesou, odvečou a znásilní krutými nápady). Když jsme se radovali z pádu komunistické nadvlády a odtahu ruských vojáků, měli jsme o tom, co s námi bude za čtvrt století, různé představy. Ale málokdo si to spojoval s komunikací. Mobily i jejich poddruhy, internet a jeho „socky“, na nichž „ujíždí“ kdekdo! Mnozí se těšili, že snad získají domů telefon; třeba podvojnou linku. Mezi námi se mluvilo spíš o koruně silné jako marka, o svobodě tisku plného vtípů, anebo o platech, za něž si lze našetřit na „pořadnej auták“. O svobodě cestování nemluvě!

Ale že bych toužil o předraženém „roamingu“ a nulových úrocích z úspor? A vládu, která strpí, aby má ústřední banka vydávala miliardy korun na zvýšení inflace? Z čeho se asi skládá inflační koš? Vždyť i ten přibíháček zdražuje o desítky procent! Je to vůbec jaksi „na hlavu“...

Ale to jsem tu řešit nechtěl... Jenže přece tu nebudu vysvětlovat, co chce autor vtípu říci beze slov? Celostránková kresba je z časopisu *Architekt+* k textu o chytrých domech. I ti naši sádroví miláčci jsou už na fejsbůku. Pryč s vašimi motýčkami, trapajzlíci! **I kýč musí jít s dobou. (ih)**



Saudek stále kreslí...

...jak to dokumentuje vedlejší snímek. Na vyšehradském hřbitově ho pořídil **Jiří Novák**. A **Emil Šourek**, který o Kájovi a jeho rodině ví obvykle všechno, potvrdil, že jde opravdu o zde umístěný rov génia českého komiksu.

To, co se na prvý pohled může zdát být kladívkovým papírem o rozměru nejspíš A2, je ve skutečnosti vyhlazeným bílým mramorem, do něhož je vkopírován Saudkovou rukou (takže vlastnoručně!) pořízený obrázek - včetně obou kreslířových rukou.

Kresba perem a tuší svítí do okolí a přitáhne tak pozornost leckoho z procházejících návštěvníků, kteří sem zabrousí po shlédnutí nedalekého Slavína.

Jednoduché písmo v rukou ženy s nikdy už nedokončenou linií zadečku říká, že právě tady odpočívá *Kája Saudek*. Čím se zabýval, není třeba dodávat, stačí ostré kreslířské náčiní, které na jméno ukazuje... (red.)

O Kobrovi (už zase jedno Poslední slovo!)

Stále ještě nevím, proč si mne Kobra opakovaně vybíral jako autora předmluv či úvodních slov ke svým výročím a výstavám. Obvykle k výročím i výstavám současně. A už se to nedozvím. Těch Posledních slov jsem do katalogů napsal dost. Ze všech textů uvádím Poslední slova k 60. narozeninám, Poslední slova k 65. narozeninám, Poslední slovo k 67. narozeninám... použili jsme je i k dalším výstavám a též v GAGu. Po smrti v jeho 71 letech jsem napsal to úplně Poslední slovo - a měl jsem po *fajrontě*. Tedy; myslel jsem si to...



Zapomněl jsem ovšem, že nejen Lenin, ale i Kobra je věčný. Jak sami vidíte, Kobra nadále žije. Samozřejmě v nás, kteří jsme ho dobře znali a kteří se s ním tak rádi hádali o kdejakou hloupost. A ještě samozřejměji v jeho ženě a v jejich potomkovi. Kobra v nich nyní obžil a - už to tu je zase! (*Pokračování na příští straně!*)

Alex Koenigsmark, náplava z Plzně a **Kobra**, náplava z Teplicka mají jedno společné. Zemřeli v Praze. Ale oni toho měli společného víc: oba kreslili a tiskli vtipy, psali pro rozhlas... a také spolu hráli pravidelně karty. Byli vrstevníci, Alex byl ročník 1944 (letos v květnu by se byl býval dožil 73 let). Je docela zajímavé, že o kousek výš čtete o tom, že Kobra je jako ten Lenin. *Koenigsmark* (viz **vlevo vtip** z Mladého světa z března 1969) oživuje sice Stalina, jenže právě sám vstal z mrtvých! Obdržel **Českého Iva za scénář filmu Masaryk**, který se po letech konečně narodil (společně s mladším

Petrem Kolečkem a režisérem filmu Juliem Ševčíkem).

(ih)



(Dokončení z minulé strany)

Mám napsat nějaké to slovo do katalogu k výstavě. Takže už zase píši. A to vím, že není zdaleka poslední. Dokud tu budu strašit, budu je psát pořád dál. Nikoho nezajímá, že si mladší Kobra klidně umřel, ač bylo nepsanou dohodou, že až umřu já, pronese zase on slovo nad mým žehem. Vždyť na projevy byl machr. V nich byla jeho síla. Tam, kde jsem se trémou potil, Kobra vbíhal radostně na pódium, aby svým silným hlasem bavil sál. Tam, kde jsem autory výstav v recenzích svou ironickou slinou zaslouženě špinil, tam je Kobra - nezaslouženě - vynášel až do nebe.

Bůh ví proč. Já to naopak nevím, zato jsem opět v pozici, že mám Kobru vynášet. Ne z hospody a ne do nebe, ale taky nahoru. Konkrétně do Malostranské besedy. Tady je totiž Kobra i ve svých nedožitých 73 letech pořád doma. S ní ho máme spojeného nejmíc. A nejmíc z nás.

Ve svém (před)Posledním slově jsem usoudil, že k němu vzhledem k hloupé nemoci musím přistoupit přece jen ohleduplněji. A napsal jsem proč: „Co kdyby Kobra zrovna tentokrát naschvál natáhl **fusekle!** Jen klid; vím, že se říká natáhnout bačkory, ale vycházím z toho, že známá Kobrova figurka se nejmenuje Bačkořík, ale Fuseklík!”

A je to tady. Fuseklíci zaplnili výstavní síň i tento katalog. Kobra experimentoval ve své tvorbě v různých výtvarných směrech i nápojích. Fuseklík byl ovšem tím páskem, který vše propojoval. Jednak nám zvěstoval na Nový rok, že tentokrát má být šťastný. Jednak nás dobrou pointou stripu zároveň upozornil, že tomu tak rozhodně nebude. Fuseklík (česky *Ponožkáč*) se vyvíjel nejen stylem kresby, která časem nabývala suverénního provedení, ale i myšlenkově. Ubývalo anarchických nápadů, přibývalo skepse a ironie ke konkrétnímu stavu společnosti.

Tak tedy: poslední Poslední slovo je dopsáno. Slovo „poslední” ovšem není závazné.

P. S.: Docela by mne zajímalo, který ze stovek Fuseklíků byl tím úplně Posledním slovem Kobry. *Ivan Hanousek*

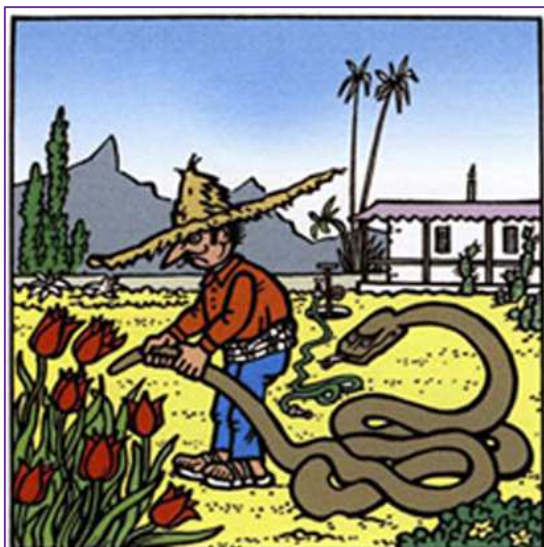
Výstava „Fuseklíků“ Josefa KOBRY Kučery v M. B.

Vernisáž už proběhla, ale výstava je ke shlédnutí každý podvečer a večer na známém místě.

Výstava se koná ku příležitosti dvou let od úmrtí Kobry. Při této příležitosti se pozůstala rodina rozhodla tentokrát výstavní katalog vydat v luxusnější podobě, než na jakou jsme zvyklí z běžných salonních katalogů. Katalog zcela jiného formátu (půl A4 na výšku) v grafické úpravě *Bohouše Šíra*, s předmlouvou *Ivana Hanouska* a textem o vystavujícím autorovi od *Růženy a Lukáše Kučerových*, vyšla v nákladu **100 ks** a obsahuje **64 stripů** s hlavním hrdinou *Fuseklíkem*. Je jich sudý počet, neboť nápor *Lichožroutů* byl na poslední chvíli v tiskárně odražen.

Katalog je vhodný k zavěšení podobně jako kalendář, ale neobsahuje konkrétní data, takže si jej může vlastník otáčet neustále dokola. Krom přátel „kr.hu“ nebo Kobry, kteří si unikátní katalog zakoupili přímo v MB během vernisáže 7. 3. za 100 Kč, ho mohou zájemci získat i **poštou** za Kč 150. (red.)

Objednat lze na adresa: [rukucerova@post.cz](mailto:rुकucerova@post.cz) (red.)



Diablo, kdo opět zavřel vodu?



Takovouhle tlačeni, amigo, nepamatuji.



Nestřílejte, seňore! Vaši sestru jsem zneuctil náhodou, myslel jsem si, že je to vaše manželka!

Neprakta v Mexiku!

Ale nemusíme za ním letět až do Mexika. Není to až za velkým plotem, který bude budovat prezident Trump na hranicích Spojených států a Mexika. Je to ve *Strunkovicích nad Blanící*, tedy mnohem blíže rodišti *Jiřího Wintera*, kterým je Praha. Pokud nevíte, kudy teče Blanice, doporučujeme podrobnou mapu. A Strunkovice nemohou být zase až taková „díra“, když tam mají „digitální biograf“, jak stojí na pozvánce, kterou jsme ovšem do GAGu nedostali s takovým předstihem, abychom mohli k výletu na vernisáž pozvat naše abonenty. Zahájení výstavy proběhlo už konem února. Přesto si myslíme, že výstava v předsálí zmíněného kina vydržela až do této březnové chvíle. Tři vtipy, které zdobí pozvánku s názvem výstavy „Neprakta v Mexiku“ jsou dle všeho z Dikobrazu...

Zde je zřetelný text k prostřední kresbě:

„*Takovouhle tlačeni, amigo, nepamatuji.*“

OÚ Prahy 1 se napíchl na suchou jehlu!

Slavná (nejen *Slívova*) litografická dílna kousek od břehu Vltavy (prozatím) unikla ráznému konci. Vystěhování prastarých a přetěžkých strojů zabránila rychlá a silná reakce výtvarníků, které zdejší prostory obhospodařované machrem na kamenotisk *Martinem Boudou* pravidelně navštěvují. Což jim přináší nejen potěšení z vlastní tvorby, ale i uměleckou grafiku, která je obohacuje i finančně.

Poblíž Újezda na pomezí Malé Strany a Smíchova v Říční ulici č. 3 se rodí a tisknou litografie, které si tak rádi pořizují jejich sběratelé - odtud už dlouho pocházejí grafiky mistrů Adolfa Borna, Jiřího Šalamouna, Kamila Lhotáka či Oldřicha Kulhánka. A i dnes se tam pravidelně ukazují Jiří Slíva či Jiří Suchý. Po dvaosmdesáti letech opět kohosi napadlo zopakovat trik s nedalekou M. B. Tedy plánovanou rekonstrukci domu s vystěhováním zřejmě nepříliš výnosného nájemce. Dnes ovšem po nedobrych zkušenostech s protahovanou přestavbou Malostranské Besedy, zareagovali výtvarníci velmi rychle a radnice (doufejme že trvale) couvla od výpovědi do tří měsíců!

Výtvarníci (včetně sdružení grafiků *Hollar*) a tiskaři se obrátili přímo na ministra kultury, který dle očekávání měl větší pochopení pro umění než pro plán úředníků po opravě budovy zřídít v ní skladiště papírových dokumentů - dopravní agendy! Pro tu se nejspíš nehodí

nějaká plechová hala na přiferii, ani elektronická podoba, ale musí být uloženy v historické budově obklopené žádanými malostranskými nemovitostmi. Vždycky jsou na obzoru nějaké volby a tak se nápady úředníků srazily se snahou politiků z Prahy 1 - aby byli opět zvoleni... (Zdroj: MfDNES)

Unikátní obálky týdeníku Respekt od P. R.

Málokterý český časopis se může chlubit tak originální obálkou a zároveň i adekvátní výtvarnou podobou několika tiskových materiálů v každém čísle, jako prestižní týdeník „Respekt“. Tím výtvarníkem je Pavel Reisenauer - a protože není klasickým „karikaturistou“, který by kreslil „vtipy“, ani v e-GAGu jsme mu nevěnovali dosud tolik pozornosti, jakou by zasloužil. Přitom jeho styl i způsob zacházení s podklady je symbiotický s běžným postupem „editorial cartoonistů“, jak je známe ze světa a mírně i od nás. Nejen satirický autorův styl, ale i obálky

Respektu, kde se často objevují originálně pojaté portrétní karikatury (nejen našich) politiků, stojí proto za pozornost jak e-GAGu, tak i odborné veřejnosti - včetně porot novinářských soutěží. Vybrali jsme na ukázkou dvě titulní stránky z minulých let a na nich dva prezidenty, jejichž tváře dobře známe. A jejichž výrazy nás nemohou oklamat - ani když se **Putin** směje



a Zeman ukrývá za červené karty, jimiž ho zahrnuli inteligentní občané v metropoli na protest proti jeho bratříčkování se (nejen) s ruským báťuškou „carem“... (gm)

Slíva pro Pechakuču!

Projekt **PechaKucha** [pečakuča] vymysleli a uvedli v život v roce 2003 v Tokiu architekti Astrid Klein a Mark Dytham, zakladatelé architektonického studia *Klein Dytham Architecture*. Tehdy bylo jejich záměrem vytvořit prostor pro setkávání architektů, designérů, grafiků, výtvarných umělců, teoretiků, divadelníků, filmařů a muzikantů - a to vše na jednom místě v jednom čase v tomto oborovém mixu.



Prostor pro mluvení o tom, co je nového, co kdo chystá či již realizoval, o čem přemýšlí, o čem sní... Protože měli zkušenost jen s architektonickými přednáškami, které velmi často trvají hodiny, hledali, jak zbytečné rozvleklosti zabránit. A řešení dostalo jméno *PechaKucha* – je to japonský výraz pro zvuk konverzace: každý mluvčí si připraví pro svůj výstup 20 obrázků a každý z nich může komentovat na ploše 20 vteřin; 6 minut a 40 vteřin ho tak dělí od nástupu jeho následovníka.

Do světa *PechaKucha* se můžete vydat přes kliknutí na adrese: www.pechakucha.org

Vhrsti propadl pracovitosti



Ve svém e-občasníku, kterým **Vhrsti** pravidelně seznamuje rozsáhlý okruh svých příznivců s ještě rozsáhlejším okruhem svých aktivit, nezapomíná ani na pravidelný kreslený vtíp. Tentokrát v něm upozorňuje na výročí: „**Před 25 lety 13. února 1992 byl v tehdejší Československu slavnostně připojen k internetu první počítač. Od té doby se hodně změnilo...**“

Je to tak. A užitečnost pro řadové karikaturisty projevuje **Vhrsti** v rubrice, na niž odkazujeme níže. Doporučuje zde stránky výtvarníků, na něž by mělo spočinout oko každého začínajícího *Tapíra* dřív, než začne kreslit vtípy. Nejde totiž jen o humor - tady se nabízí obrovská řada originálních stylů - **inspirace!**

<http://www.vhrsti.cz/50-nejlepsich-illustratoru-jejichz-blogy-byste-meli-sledovat-8>

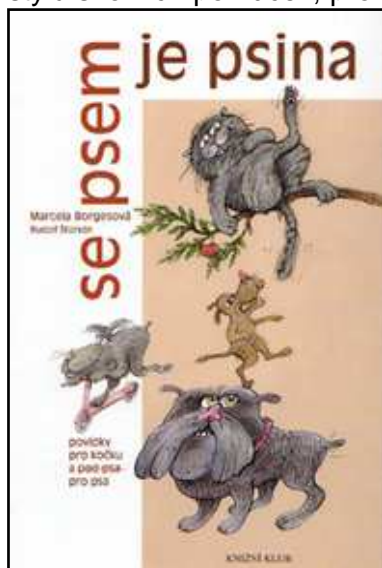
Humorná ilustrace **Rudy Štorkána**: prostě dobrá psina



Když vyšla kniha „Se psem je psina“ s ilustracemi Rudolfa Štorkána, uveřejnili jsme o tom v GAGu zprávičku - s poznámkou, že autor svého času vyhrál mezinárodní soutěž cartoonistů Fór pro FOR (neboli Joke for FOR) v Praze.

Teď už máme publikaci v rukou a tak můžeme dodat i něco víc. Především zajímavé zjištění, že nejde vůbec o obyčejné ilustrace, ale o celou kapitolu na křídovém papíru o 26 stranách a

jednotlivá témata zde figurují jako jakási tabla - tedy očíslované tabule 1 - 25. Tak trochu ve stylu školních pomůcek, pro něž chodila naše generace do příslušných kabinetů a pak je na



stupínku vřesla, podle přání kantora, přes obvyklou tabuli. Podstatný rozdíl je ovšem v tom, že jednak mají tahle tabla knižní formát, ale hlavně jiné výtvarné pojetí. Obrázky pejsků (výjimečně i kočiček - jak patrně z jedné ukázky na minulé stránce) jsou podány humornou formou a namísto přesně sedících - reálných - podobách, zde jsou také sedící, hrající i všelijak pózující psi nakresleni lehkou a volnou linkou s výraznou preferencí legrace (určeno pro děti od 9 let).

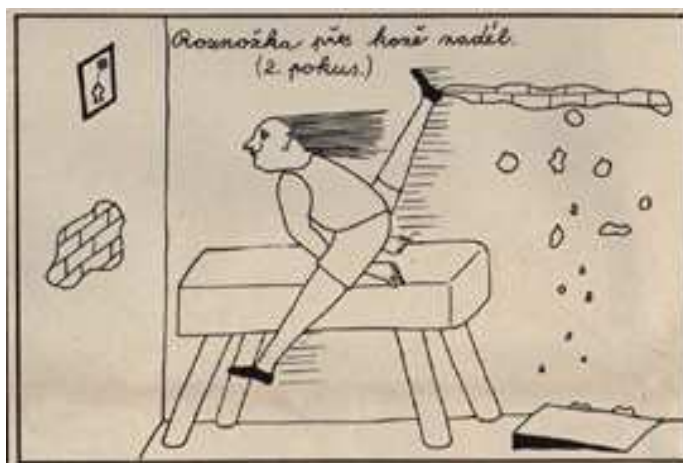
Knižní klub vydal povídky *Marcely Borgesové* s přiznáním, že je u nich něco navíc. Samostatná část, kterou by možná šlo vydat - samostatně. Na pevnějším podkladu, jako leporelo, které se jen tak neošoupá v dětských rukách, které si takovou psí nadílku budou rády prohlížet. Je totiž co. Na každé tabuli je hodně obrázků, klidně i deset, ačkoliv je spojuje jednotný výtvarníkuv styl, každý je jiný a má i nějaký malý vtipný detail. Je vidět, že psy má v ruce - a ne jen toho jednoho velkého doma.

Rudolf Štorkán svou původní výtvarnou zálibu nezapře. Ani nemůže. Vždyť jeho první vtipy byly otištěny ve Čtení pod lavicí v roce 1969. V čísle, které si dnes spojujeme především s Pepíkem Hipíkem Káji Saudka.

Ivan Mládek - 75

Ale ne, nezbláznili jsme se... Jen si tu připomínáme, že nejen Vyčítal, ale že také **Ivan Mládek** letos oslavuje narozeniny - dožil se pětasedmdesátky! Vedle vidíte důvod: oba jubilanti mají smysl pro humor a oba se tím dokonce dokáží uživit...

Známější je jejich hudební profese, ale také Mládek se často věnoval výtvarnému humoru. Skladatel, bendžista, zpěvák a „bavič“ začínal jako autor vtipných kreseb (**viz obr. vedle!**) aby



pak pokračoval s akademickým malířem *Myslívěčkem* na vynálezu malby s opačnou perspektivou - ze předu dozadu se na obrazech lidé i předměty zvětšují. V MB měli svůj Salon!



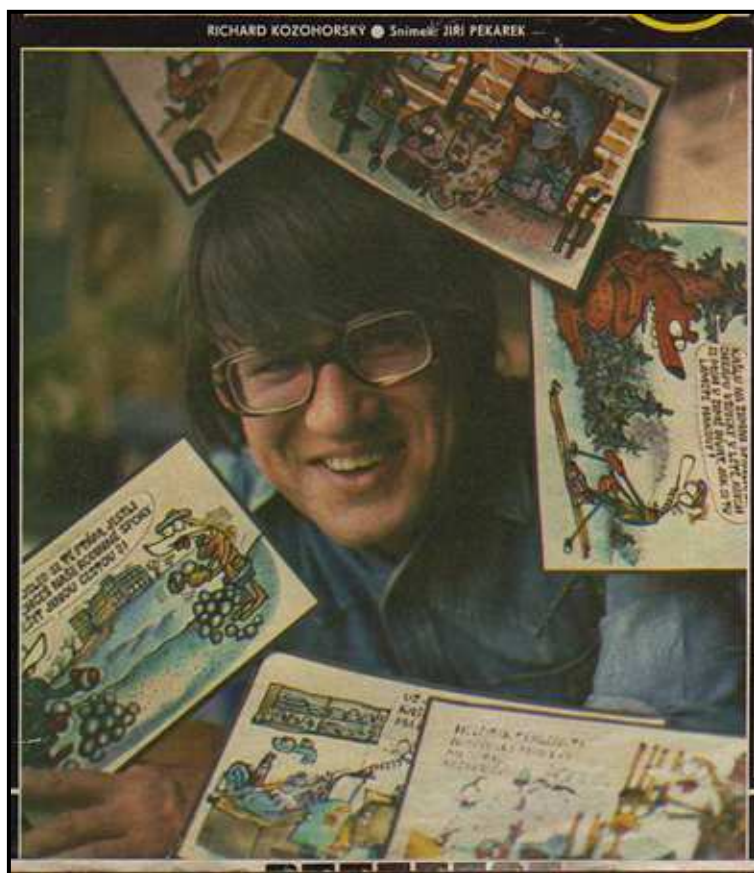
Aktuálně svá díla Mládek představuje v galerii pražského *Divadla bez zábradlí* (tam, kde jsme viděli práce *Oldřicha Jelínka*) a to až do 24. března. *Václav Hnátěk* v *MfDNESu* píše, že:

„*Mládkovy olejomalby se vyznačují schematickými postavkami, u nichž zpravidla až podle názvu divák pozná, oč ve scéně běží. Mládek často reaguje na aktuální dění a tak můžeme vidět jeho díla „Paní Babišová přebaluje malého Andreje“, „Donald Trump žádá ve Zlíně o ruku“, ale i nadčasové kousky „Spejbl a Hurvínek medituji s Dalajlámou“ nebo „Sexem proti rasismu“.*

V GAGu jsme se před čtyřmi lety věnovali našemu setkání u vtipů v břevnovském *Muzeu populární hudby a jazzu* u „Kaštanů“.

gag

Dva Ivani si rozumí. potvrdili jsem si to na parádní výstavě kresleného humoru na téma taneční hudba a jazz, kde ten o něco vyšší zahrál a zazpíval a ten menší na vernisáži řečnil. Oba se letos dožívají 75 let.



Vyčítal měl kocoura a byl to macek. Tak jsme usoudili, že soutěž, kterou jsme vymysleli v Pionýrské stezce pro mladé čtenáře, by mohla nést název „**O Vyčítalova Macka**“. Šlo nám o ty děti, které mají nejen výtvarné schopnosti, ale i dar humoru. Prostě to byla soutěž o nejlepší kreslený vtíp, nad níž převzal záštitu Honza Vyčítal z tehdy v Praze moc populární countryskupiny Greenhorns.

Bylo nám tehdy, jemu 8. března, mně 14. května, třicet let. A podívejme se - jak to uteklo! Před týdnem bylo Honzovi 75 let, prošil si tady už tři čtvrtiny století... Pořad v ČT teď představil umělce i jako karikaturistu (v hospodě s ním seděli Rakus, Setík a také Klos. Avšak nejen z účasti Karolka šlo soudit, že tento sestřih byl poněkud starší - i když datum výroby pořadu uvedené v závěreč-

ných titulcích (2001) se nezdá být možný. Třeba si ale vzpomenou ti, kteří při natáčení byli...

Mackové - kocouři, zajíci.... ale i kozy...



...jako vozy, jak poznamenává Vyčítal v jedné z mála kreseb, kde nepotřeboval moc slov. Zálesáci, trampové, čundráci...

Velká množina vtípů, které nakreslil, se odehrává v lůně (budme slušní!) matky přírody, menší v přilehlých hostincích.

Ale ony „politické“ nebo spíš kritické vtípy se Vyčítalovi dařilo zasadit k vodě, do hájů a strání. Ty nejznámější pak přímo pod - anebo až nahoru - na horu Říp. Jelikož to bylo v letech 1968/69, nepřišly postihy od Husákova režimu s velkým prodlením.

V pořadu, o němž jste četli výše, se Honza projevil jako gentleman. Na otázku, jak ho postihl zákaz kreslení vtípů, odpověděl, že o tom nechce mlu-

vit, protože tady jsou jiní, kteří to odskákali hůř. Faktem je, že jeho „dvojdmost“ na poli muziky a karikatury mu v některých letech usnadňovala život. Velmi pěkně to charakterizoval, když v televizi ukázal jedno cédéčko a poznamenal, že to bylo fajn, když sám napsal a nazval písničku, pak ji zahrál a zazpíval - a ještě si pak pro ni sám nakreslil obal.

Rozhovor pro tehdy nový časopis určený dětem, který se snažil nahradit zrušený čtrnáctideník Junák, jsem s Honzou udělal hned v jeho prvním ročníku - v **Pionýrské Stezce** číslo 4.

Bylo to k věci, neb pobyt v přírodě, dobrodružství a hry se v lecčems s interviewovaným umělcem protínaly. Pokud to dokážete z článku (**viz!**) vyčíst, zjistíte i v čem ne...



Abych se přiznal, Ji dva kládčky s Honzou Vyčítalem, se mi příliš nechtělo. Posedět, poklábosit, nebo snad potlachat, to ano, to bych rád — ale jít? Vždyť Honza je starý tramp, táborník, zálesák... A teď si představte, že spolu půjdeme, tebe na zádech, a já půjdu nějak jinak, špatně, netrampsky... Ta ostudní!

A vůbec, neurazí se, když se po dvou kilometrech odporoučím? Co když odpaďnu a ještě toho zbude tolik k vyprávění! A co kdy: mu nebudu stačit a odpaďnu... jak to vyřešíš?

Slávo! Nápad je tui! Půjdeme spolu prostě prstem...

Ale ne, po žádné mapě, prstem po sčírce jeho obrázků! A musím přiznat už napřed, že to budou opradu počítat dva kilometry, těch obrázků je totiž pěkně tlustý sloupec...

A tak mi nezbývá, než vám o té příjemné procházce alespoň zkráceně porejervovat... První, koho jsme potkali, byl

2km

s JANEM VYČÍTALEM



ŠEL IVAN HANOUSEK

kdo zná, v němž dostanou Rychlé šipy namísceno od Černých jezdců. Mirek Duřin tam má nádherný monokl..."

Famatujete se na nějakou příhodu z vašich prvních „výletů“ do přírody?

„Jednou, perfektně oblečen, v kloboučích, ozdobení trásněmi ze záclon a tak podobně, jsme se poprvé setkali s opravdovskými trampy. Mohlo jim být tak dvacet, ale pro nás to byli staří, zkušení tiampové. Vedení pohostinností vyčtenou z knížek, jsme je přizvali — chcete buřtu? A oni si vzali. Všechno, co jsme měli: jídlo, výzbroj, klobouky, prostě všechno. A nakonec nám namířili. Pak jsme šli zpátky plačky, všichni jsme buřili. Škoda, že to není nafilmované, to by byly krásné obrázky... A přesto jsme trampovali dál, což je dost absurdní při tak neslavném začátku...“

A jak tak povídáme, najednou proti nám vyskočí



A tak jsem se nejprve Honzy Vyčítala zeptal na trampování.

„Asi v patnácti letech jsme s klukama začali jezdit ven. Zpočátku jsme to brali hodně sportovně, podnikali jsme žiléné túry — do křivoklátských lesů, na Rožmitálsko, Brdy... Vždycky jsem sotva připadl domů a léčil si nohy. Během času se k nám připojil Marko Cermák, byli jsme většinou výtvarníci, společných názorů a zájmů. Líbil, a dodnes se nám líbí, určitý druh hubdy, a proto jsme společně založili skupinu Green horns. V dětství jsme všichni hltali Rychlé šipy. Jako malý kluk jsem žiléně zhožňoval Foglara: rozprodával jsem knížky a sháněl pokračování: Rychlých šípů, které v té době už nevycházely. Drahé vernovky ilustrované Burianem jsem mnil třeba za pět otrhaných zadních stránek Hlasatele, což přivádělo rodiče k žilénství. Dokonce jsem vlastnil i jeden z prvních příběhů RS, který dnes jen málo-



Jaký je vlastně váš poměr k zajícům?

„Jednou mi napsal jeden hajný ze Šumavy, abych mu poslal všechny své kresby se zajíci, které otisknou. Ze prý mi za každou kresbu pošle opravdovského zajíce. Ale chodí mi jicr málo a z toho vyplývá můj poměr k zajícům. Nechtěl, aby je všechny vybouchal... A to opravdu jen z lásky k nim, no proto, jak zlí jazykové tvrdí, že mám problémy s tím, jak jim stáhnout to chlupaté sako.“

Riká se o vás, že se s lesní zvěří domluvíte.

„Nechtěl uvádět, v kterém hostinci jsem si dal jednou nějaké divné maso, ale od té doby, nevím jak je to možné, rozumím zajícům. Jsou s tím potíže, když například nalejvám skleničky blízko králikáry, zaposlouchám se a přeleju...“



Vím, že si — pochopitelně, když jste humorista — děláte legraci i z věcí, nebo právě z věcí, které máte nejraději... a myslím si, že příroda je jednou z nich...

„Na tom něco je. Nejraději mám podzim v lese — to je nezapomenutelný pocit, probudit se ve spacáku koncem září, všude mlha, jinovatka na spacáku, obloha modrá, že se dálky přibližují... A zjistíte, že jste přes noc dostal takové revma do kolena, že vůbec nemůžete vstát.“

Mezitím zajíc odhopkal a na scéně se objevil!

Po podzimu následuje zima, co pak?

„V zimě mi léčí revma v rameni můj koček. Tím, že mi na něm leží, když kreslím.

Setrvává tak dlouhé hodiny, až mám pocit, že nesu ranec. Ovšem můj koček má vlastnost, asi známou majitelům koček, že miluje ohraničené plochy — čehokoliv. Okamžitě si na ně sedne nebo lehne. Tak například když kreslím víc obrázků, tak je pro nedostatek místa bázím na zem, aby oschly. V tu chvíli si koček na jednom z nich bahní... Když si takhle sedl jakýkoliv člověk, okamžitě se vzteknu. Ale takhle — rezignuju. A začnu kreslit znova.“

Tak ona vám sedá na zádech. Hm... A není náhodou černá?

„Je. Myslím si, že s ní není něco v pořádku. Jednak se mi ztrácí cigára, což by ještě bylo celkem prozaické, ale někdy po ránu cítím v kuchyni jakýsi sirný pach a hrnky vypadají jako by v nich někdo něco misil. Ale koček se tváří jakoby nic a já nemám žádně hmatatelně důkazy.“

Jako by čekal právě na tuto chvíli, vynoril se náhle odněkud

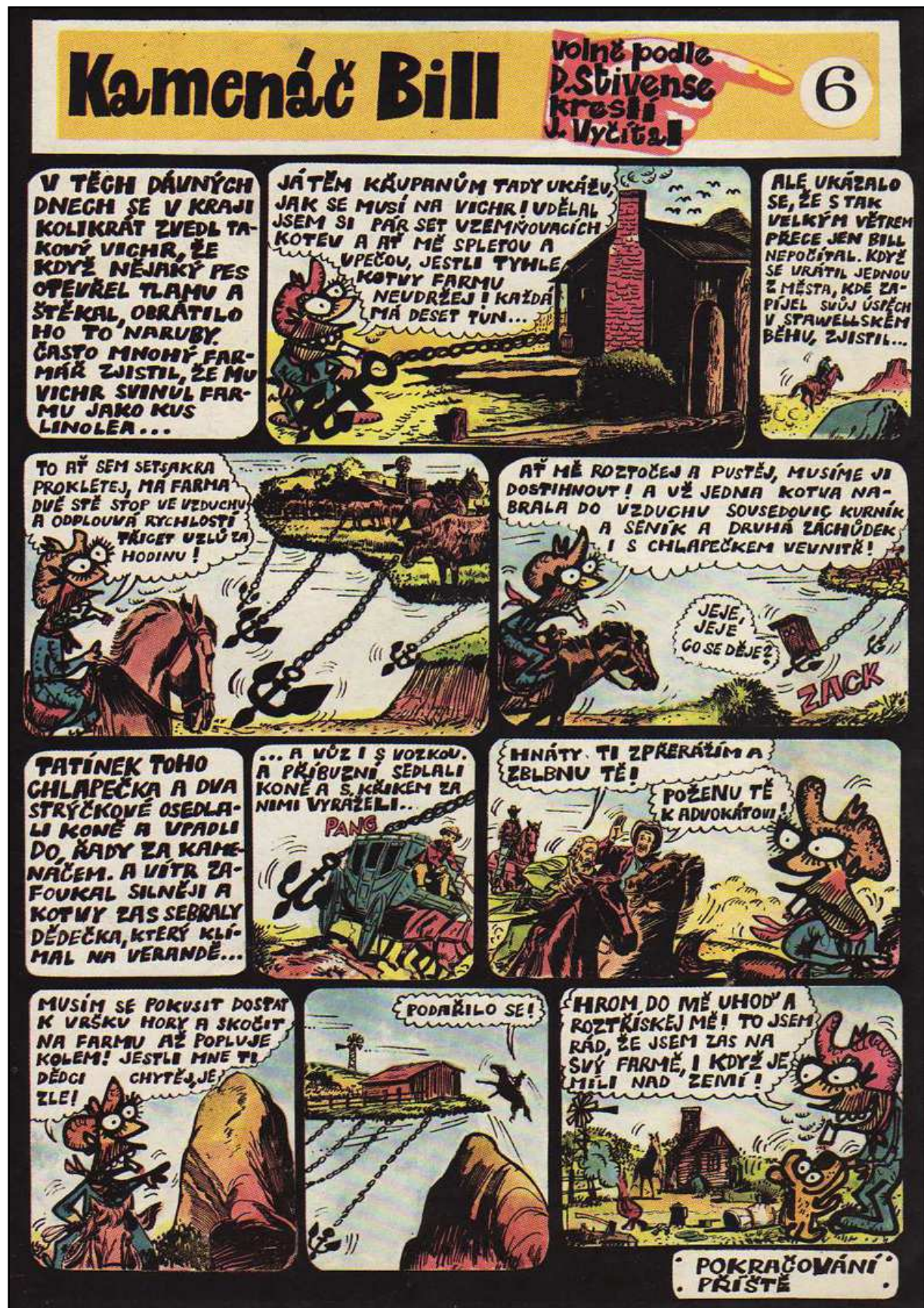
Někdy se mi zdá, že i ve vašich kresbách se dějí podivné čary... Objevují se v nich zlaté rybky, píďalci, trpasličí, ully, upíři... ale ti snad neexistují?

„Jestli neexistují, tak si myslím, že by měli existovat.“

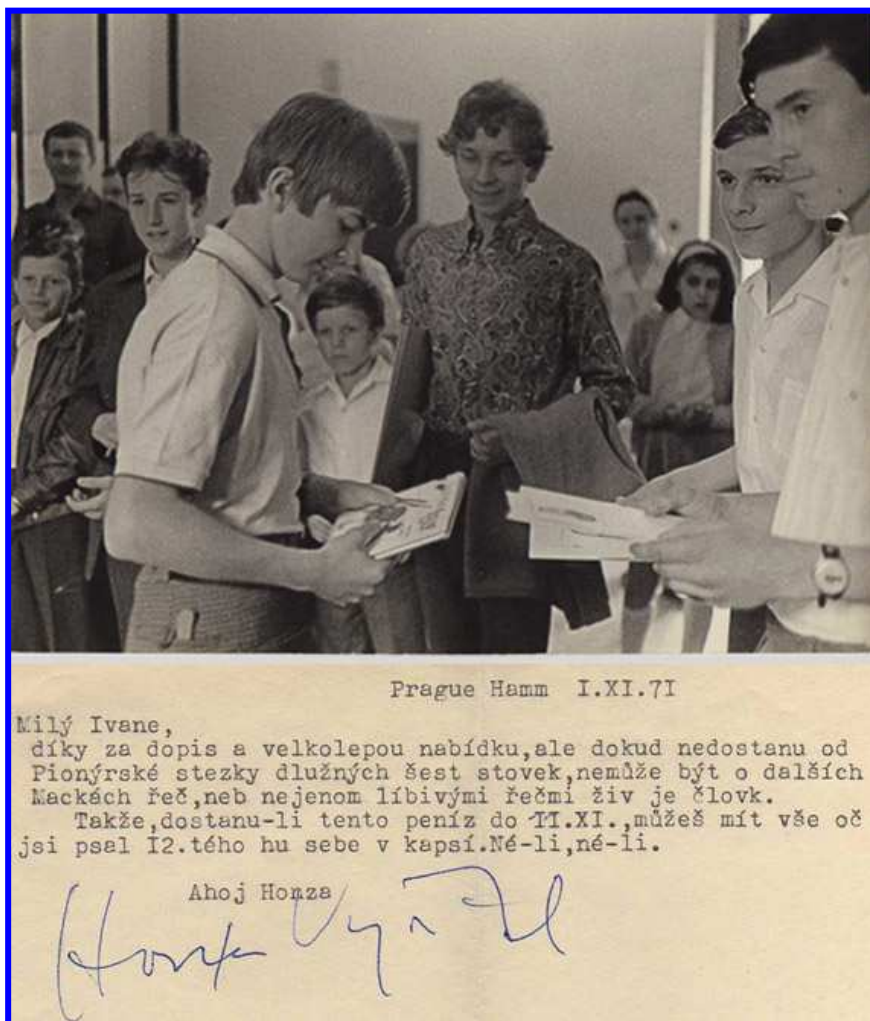
Proč?

„Protože by to byla senzace. Představte si, že jdete na houby a najednou vyleze z pařezu skřet ve vycídné červené čepičce a povídá: „Blbečku, tady nehledej, tady už byl před půl hodinou Josef Novák ze Strašnic, Pod Pařicím 12, a vybral to tu všechno i s muchomůrkou zelenou. Chudák, myslil si, že je to lošák jeleň.“ Asi ta lidová moudrost věděla, co a proč dělá, když vytvořila tento snový surrealistický svět, ve kterém je vše možné. Ve kterém třeba zlaté rybky plní tři přání...“

Bylo to rovněž ve **Stezce**, kde v létě 1972 počal vycházet komiks celostránkový „**Kamenáč Bill**“, který Vyčítal psal a kreslil podle povídek od Australana **D. Stivense**... Ale nedovycházel až do konce. Dokonce vyšla jen dvě pokračování.. Ale vím přesně, že hned po převratu jsme po něm sáhli - vyšel znovu v roce 1992 celý v novém humorném měsíčníku **Škrt**.



Bill zachránil sebe i svou farmu, když dokázal zkrotit i silnou vichřici. A pokud jde o onu Stezku měl to štěstí, že tam byl redaktorem člověk, který ať byl kde byl, vždycky vymýšlel soutěže pro autory kresleného humoru. Jak víme, později ve Stadiónu to bylo pro dospělé karikaturis-



ty. Ale to nebylo to pravé pro dětský časopis; takže o „Vyčítalova Macka“ soutěžily děti. A pokud měla soutěž jednak pobavit všechny čtenáře, jednak nadchnout děti pro obrázkový humor, podařilo se určitě to druhé.

Jak dokumentují články a snímky z tehdejší výstavy v Domě dětí, byl mezi oceněnými nejméně jeden, který s kreslením vtípů nikdy nepřestal a stal se později také členem České unie karikaturistů, pro niž lecos dobrého (např. úpravu katalogů) vykonal.

Na horním snímku je druhý zprava a jeho tvář se moc nezměnila: jednu z cen získal Bohouš Šír...!

Ale nezměnila se ani Vyčítalova povaha - ani jeho rázné způsoby.

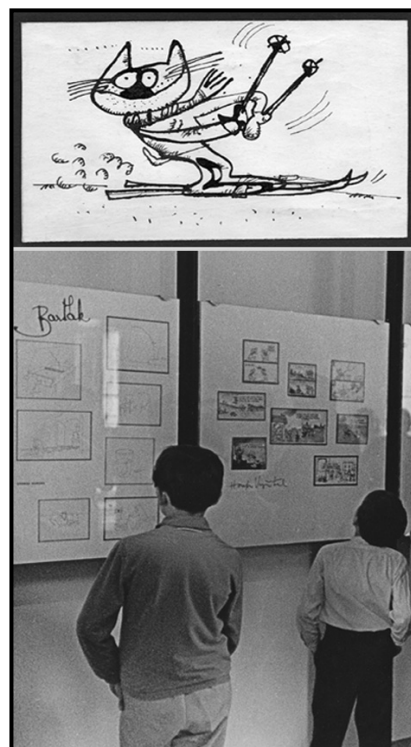
Jak vidět z naší korespondence (**viz výše!**) dovedl se domáhat svého honoráře za kresby v **Pionýrské stezce** počátkem listopadu 1971 velice důrazně.

Od Macka (přes Emila) k ČUKu

Ač jsem se zpožděním peněz neměl nic společného, předal jsem tu stížnost komusi odpovědnému a podle toho, jak se i poté v časopise vesele *Mackovalo* a že se také muzikanti *Greenhorni* objevovali v číslech (dokonce na obálce - *Oranžový expres!*) nedošlo hned k nejhorsímu. Tedy až do chvíle, kdy jsem z této redakce radostně odešel do jiné, kde jsem po pár letech založil (jak jinak) i jinou soutěž - tentokrát o „**Emila Stadiónu**“. Ale o tom jsme už v GAGu tuhle psali...

Na obrázku vpravo nahoře je Vyčítalův „logotyp“ soutěže - **Macek** (i když Honza mu říkal - stejně, jako tomu svému - „*Koček*“). A **dole** jsou panely s vtipy „profesionálů“ kreslicích pro Pionýrskou stezku. **Vlevo visí Barták, vedle Vyčítal...**

Mimochodem: Vymýšlet vtipy o sportu či ze sportovního prostředí se Vyčítalovi nějak nechtělo. Ale nechal se párkrát přemluvit a na rozdíl od ostatních autorů, které jsem zařazoval do *Junáka* a *Stezky*, a kteří se kreslení pro *Stadión* hodně věnovali - třeba *Barták*, *Holý*, *Renčín* - tak Vyčítal se jen občas dostavil do *Stadiónu* se sloupkem fórků na „*téma turistika*“ (někdy se tomu fakt tak dalo říkat!).





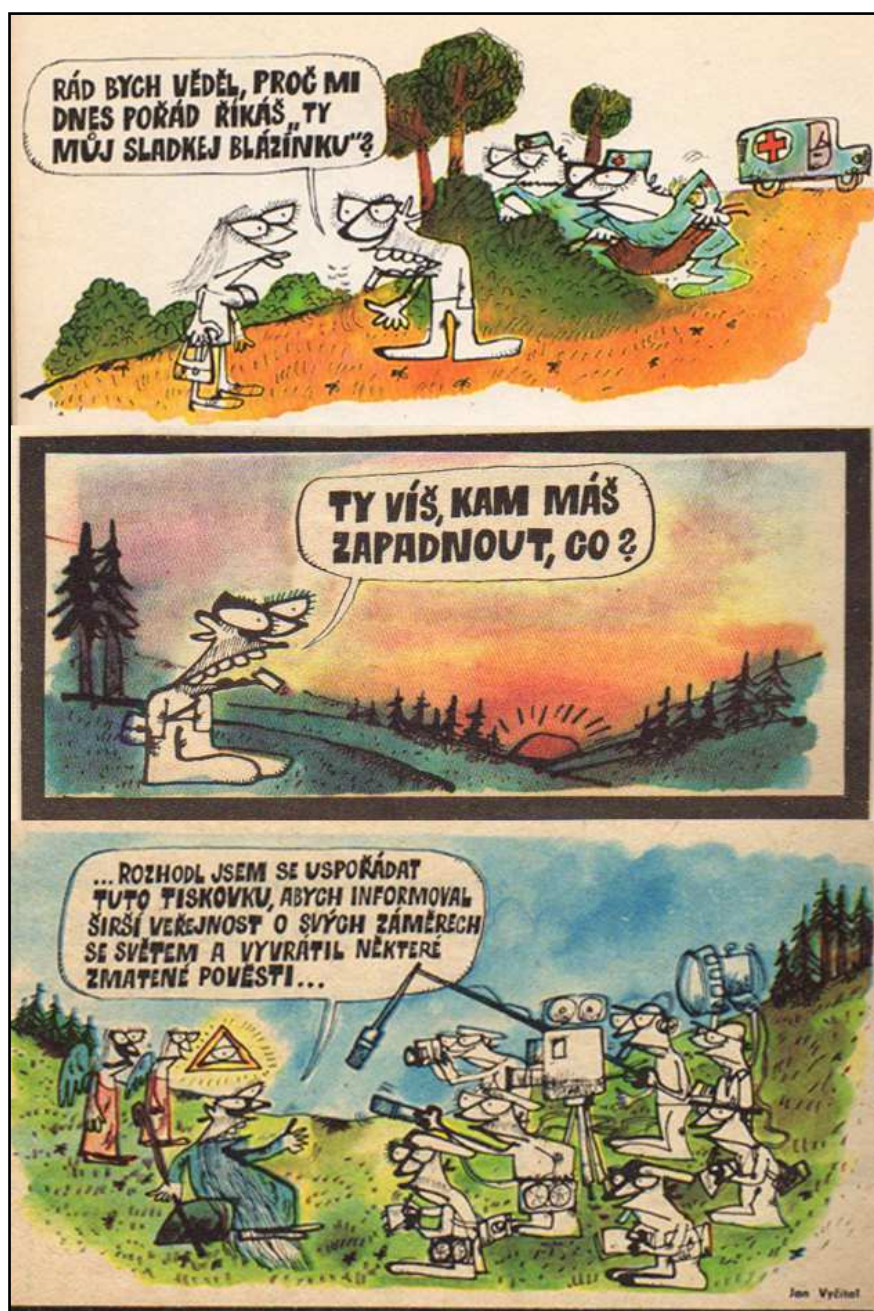
Po nástupu *taváryše* Gorbačeva, zvaného *Gorbi*, do čela politbyra ÚV KSSS (a též díky Raeganovi z opačné pólky světa) se koncem 80. let počaly množit odvážné pokusy obdobné těm z let šedesátých (mluvíme ale o umělcích, ne o politicích). Pokud jde o *Vyčítala*, jeho Zelenáči hráli (i se satelity Fešáky a Tučňáky) a mně se podařilo - konečně! - něco neuvěřitelného, přejít ze zaměstnaneckého poměru na „*volnou nohu*“. Ale když „to prasklo“ se opět naše cesty sešly. Díky *Kobrovi*, který s *Hrabánkem* vymysleli a prosadili *Škrt*. A díky mému oživenému nápadu z roku 1969: založit samostatný tvůrčí svaz karikaturistů. *Vyčítal* byl skvělý „buldozér“ v souboji se starými pákami z jakési podskupiny pro kreslený humor státního Svazu výtvarných umělců - řízené prověřenými soudruhy z *Dikobrazu*. Při zakládání České unie karikaturistů, která byla co do jmen členů zprvu protipólem těch *dikobrazích*, vzniklo krátké provolání „*Proč ne Dikobraz!*“ Text, co jsem napsal, byl poměrně jasný, bez konkrétních jmen z redakce týdeníku ÚV KSČ. Ale *Vyčítal*, ještě pln hněvu na konkrétní osoby v redakci, tak trval na tom, aby tam byla uvedena také jména - *konkrétně* grafika *Kánského*, který ho tam „*srrral nejvíc*“. Stalo se, takto zostřený text vyšel 24. 2. v novinách (MF, *Expres*) a spousta autorů se rádo pod manifest podepsalo.

Vyčítal pak byl spolu s *Jiránkem* místopředsedy zvolenými spolu s předsedou ČUK *Bartákem* ustavující valnou hromadou spolu.

Každý z nich (kupř. *Hrubý* nebo *Slíva*) nakreslili samolepky, které jsme rozdávali členům k polepování po městě (viz *Vyčítalova reklama na týdeník KUK*). Že se pak cesty úspěšných karikaturistů, jakými byli oba místopředsedové, s novým spolkem rozešli - ani ne tak ve zlém, ale spíš proto, že to znamenalo spoustu práce pro ostatní a málo času na vlastní tvorbu a kšefty, bylo pochopitelné. *Vyčítal* ovšem, v roli jakéhosi „guru“ nadějně mladé pražské party, způsobil, že se jeho příkladem řídili další a opouštěli unii. Díky *Bartákovi* však držela ČUK dobrou pověst. A spoustu akcí, které jsme v ní pro náš žánr realizovali, není zde snad třeba sumarizovat (jen tři projekty za vše ostatní: *Kobra* a jeho bienále v *Písku*, *Kovařík* a *Humorest* v *Hradci Králové*, *Vyjidák* s *Hanouskem* a pražský mezinárodní *FórProFOR*).

Kresby: *Jan Vyčítal* / Snímky: *Jiří Pekárek* a *archív*

Jedna vzpomínka z počátku roku 1990 však u mne překrývá všechny ostatní. Byli jsme pozváni do (v tom čase velmi sledovaného) živě vysílaného pořadu pro mládež, kde jsme s mladou moderátorkou Augustovou, tehdy Hofmanovou, pohovořili o ČUKu (Kobra a Vyčítal) o Škrtu (Hrabánek a Hanousek). Ale hlavně: **Vyčítal** zde v premiéře zazpíval svůj skvělý hit o generálu Pattonovi v Plzni. A jakýsi Miloš Zeman zde svým svérázným způsobem pohovořil - hledě k nebi - jak to bylo, je a brzy bude s československou ekonomikou. Že bude prezidentem všeho lidu (až na polovinu těch inteligentnějších) se nezmínil.



Kdo je kdo: Jan Vyčítal

Nar. 8. 3. 1942, Praha. Muzikant a karikaturista. Žije v Praze 4. Studoval propagační grafiku na Průmyslové škole bytové tvorby v Praze na Žižkově. Pracoval jako propagační výtvarník v ČKD Dukla, pak ve výtvarném oddělení Čs. televize, později na volné noze. Přitom působil jako textař, zpěvák a vedoucí hudební skupiny *Greenhorns* (Zelenáči). Kreslené vtipy publikoval ve všemožných časopisech počínaje *Mladým světem* a konče *Dikobrazem* - a ve více než půlstovce dalších periodik - od deníků po čtvrtletní magazíny. Vyšlo mu několik alb vtipů počínaje „*Salon Honzy Vyčítala*“ (1970) přes „*Kočkové, trempíři a ufouni H. V.*“ (1991) „*Zpěvník H. V.*“ (1995), „*Čaj s příchutí jehličí a rumu*“ (s dalšími autory - 1998). Ilustroval např. zpěvníčky svých písní „*To tenkrát v čtyřicátom pátom*“ (1990) a „*Semtex*“ (1992). © **Ivan Hanousek**

Mistři malíři / *Pavel Matuška se svými kolegy Rembrandtem a Manetem*



Malby: *Pavel Matuška*

Krom vaších dalších *Dam s hrano-staji* či jinými miláčky v náručí nebo na klíně - a krom stále ještě neuzavřeného tématu pokud jde o díla „Celníka“ *Rousseaua* - stále platí možnost obeslat naši stálou rubriku i o varianty *Rembrandta* a *E. Maneta*... Dnes dáváme prostor *Pavlu Matuškov* (*viz vlevo!*). Oba obrazy jsou sice opatřeny přílehlými tituly (psanými přímo do malby) ale o tom, jak jsou srozumitelné díky proslulým náobrazům úplně všude, svědčí i jejich úspěšnost na mezinárodním poli. Ta nejčerstvější pocta - cena z Maďarska - se však citaci z nějakého slovníku Mistra malíře vyhýbá. Nejspíš proto, že učence z „*Hodiny anatomie doktora Tulpa*“, ani milé páry během romantického zážitku „*A snídaně je v trávě*“, nerušil řev tryskáčů. Z čerstvě oceněné malby v Maďarsku ®

Citát / *Kobra o Vyčítalovi* (Z doslovu v téměř půl století starém katalogu)

Ve volných večerech usedá k šachovému stolku, aby si zahrál partičku se svým kocourem. Jeho přátelé vám tuto informaci ochotně potvrdí. Když nemá kocour náladu, nezbyvá Honzovi nic jiného než vzít za vděk tykadly opatřeny příšerkami, které mají přistávací rampy pro stroje, v odborných kruzích nazývané UFO, u Vyčítalů hned za komínem. Zřejmě jim vypráví nějaké veselosti, protože se objevují skoro tak často jako pověstní zajáci. **KOBRA** Salon Honzy Vyčítala, Fortuna 1970

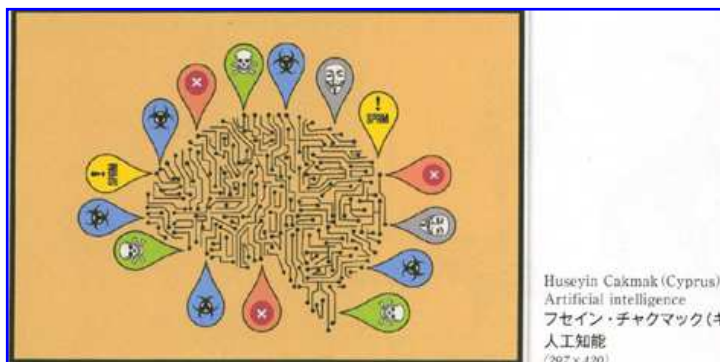
Náklad: 10 000 výtisků. Vydáno k výstavě v rámci *II. Folk Country Festivalu Praha 70*

Recenze / A - Nejlepší cartoons z Japonska (ale i pár dalších ze světa)

Obálka jediné japonské mezinárodní aktivity, o které víme a občas v e-GAGu informujeme, říká, že katalog přináší **to nejlepší**, co se v Japonsku v našem oblíbeném žánru urodilo v minulém roce. Našinec ovšem také slyší od tuzemských autorů, že spíš jde o soubory nejošklivějších a nejméně vtipných obrázků, na které lze na tak pěkném papíru a v takové kvantitě narazit. Pokud se máme k některé krajnosti přiklonit, pak spíš k té druhé. Tyto dva vtipy nejsou špatné, ale vybrali jsme je pracně ze stovky děl, z nichž část možná kreslily děti.



Kresby: vybrané práce jsou od japonských karikaturistů jménem **Neno Keiji** a **Sugimoto Akiyoshi**



Huseyin Cakmak (Cyprus)
Artificial intelligence
フセイン・チャクマック(キ
人工知能
(297×420)



Steffen Jahsnowski-Herschel (Germany)
No title



Askin Ayrançioğlu (Turkey)
No title

Ve městě Saitama se koná International Cartoon Festival „**The Best cartoons of Nippon**“ už řadu let. V archívu máme - díky štědrým dárcům z řad českých kolegů - přes tučet (přesněji 24 sešitů z let 1998 - 2016) katalogů...

Tento vyšel v listopadu 2016, je v japonštině a v angličtině a jeho obsah tvoří pět kapitol - sekcí 1 až 5 plus *list of Artists* - seznam umělců s jejich životními a uměleckými „daty“.

V první tématické sekci jde o „*Envision the Future!*“, druhá sekce shrnuje vtipy na volné téma - a obě jsou pouze pro japonské autory. Další dvě sekce mají stejné zadání, ale určeny jsou výhradně zahraničním umělcům. V páté sekci jsou díla **31. Saitama City Kitazawa-Rakuten Manga Awards**. Z propozic na samém konci sešitu je zřejmé, že se v Saitama City soutěží o peněžní částky, ale jen pokud jde o domácí autory.

Zatímco na minulých stránkách jsme uvedli díla z *japonské* 1. a 2. sekce, zde jsou obrázky ze sekce „foreign“ cartoons. **Nahoře: Huseyin Cakmak** (Kypr) dílo nese název: „*Artificial Intelligence*“. **Uprostřed: Steffen Jahsnowski-Herschel** (Německo). **Dole: Askin Ayrançioğlu** (Turecko).

Obě tyto práce jsou bez názvu.


Katalog o formátu A4 má na každé z křídových stránek po 3 obrázcích. A i letos je těch lesklých a barevně potištěných stran osmdesát. Je to trochu plýtvavé, protože místa je spíše pro čtveřici kreseb a takto zů-

stává velká část plochy vždy bílá.

Závěr sešitu patří textům s fakty o autorech. Jsou řazeny po sekcích a pak podle jmen umělců (oboujazyčně). Mezi karikaturisty už nejsou někdejší česká jména, ale někteří ze zahraničních autorů neodrazuje ani to, že jedinou odměnou za účast na výstavě je jim právě tento katalog. Jsou mezi nimi třeba tito:

Andy Ceausu (Izrael), Andrea Bersani (Itálie), Bernard Bouton (Francie), Erdogan Basol (Turecko), Erico Ayres (Brazílie) - asi jste poznali, že jde o abecední pořádek (i když podle křestních jmen!) - takže přeskočíme až k těm posledním: Rusan Sultanovič (Bosna a Hercegovina), Runaldo Cunha Dias (Brazílie), Tsocho Peev (Bulharsko), Vladimír Kazanevský (Ukrajina), Wesam Khalil (Egypt), Zlatko Krstevsky (Makedonie). Mezi nimi je i **Viliam Živický**, ale ne jako poslední kvůli svému příjmení od „Ž“, nýbrž třetí od konce díky svému „V“. A jak to dokumentujeme na další stránce, jde o zástupce Maďarska, nikoliv Slovenska. Jak pod oběma obrázky v katalogu, tak i v závěrečném medailonku má za jménem v závorce uvedeno

Hungary. Důvod není dost jasný, neboť, jak rovněž vidíte, má jeho vizitka v angličtině od počátku (studia) až do konce (člen Slovak FECO) jen a jen ryze „slovenské“ údaje. Jiného Slováka, ale ani Čecha, jsme však mezi autory neobjevili; dříve jsme jich v katalogu pokaždé aspoň pár zachytili.

<p>Viliam Zivicky (Hungary)</p>	<p>p. 51, 69</p>	
<p>Born in 1954. Studied at Polygraphic Technical School. Has worked for various Slovak magazines as graphics editor. President of Czechoslovak Branch of the Federation of European Cartoonist Organizations (FECO) (1991-93) and Slovak FECO (1993-95). 1st Prize, Golden Osten, Nove Mesto n/Vahorn, Czechoslovakia (1985); 2nd Prize, Piracicaba, Sao Paulo, Brazil (1994); 2nd Prize, International Cartoon Festival, Aksehir, Turkey (1988); 2nd Silver Hoed, Knokke-Heist, Belgium (1990); 2nd Dong-A, LG International Festival of Comic & Animation, Seoul, Korea (1997); 2nd Prize, Silver Osten, Nove Mesto n/Vahorn, Slovakia (1999). Has exhibited in Turkey, Japan, Italy, Belgium and the United States, Grand Prix, Skopje, Yugoslavia (1990).</p>		
<p>Viliam Zivicky (Hungary) No title</p>		

Kresba: Viliam Živický (Slovensko) - to číslo u vizitky vpravo nahoře označuje stránky katalogu, kde najdete autorovy příspěvky. Že zrovna tento je moc zmenšený na úkor „pasparty“, je rovněž tak trochu záhada...

Zajímavé je, jak před dvěma třemi desítkami let patřily nejméně dvě soutěže v Japonsku k ve světě nejuznávanějším, nyní Japonci coby pořadatelé vyklidili „internacionální“ pole. V jistém smyslu předvídavě - jako by už tehdy viděli, kam kreslený humor v novinách směřuje (soutěže pořádali vydavatelé novin). Zatímco v kopírování a posléze vlastním výzkumem v oblasti výroby automobilů pokračovali, kreslené vtipy se na ostrovech prostě neujaly.

V Evropě došlo mezitím k opačnému trendu - docela se tu daří cosi, čemu se v Tokiu říká *manga* a co se s přivřením očí dá považovat za takový méně vtipný komiks. Evropané jsou evidentně lepšími příjemci než šířiči svých (přesněji: frankofonních a angloidních) kulturních žánrů či zálib. Ale praktičtější jsou nesporně občané říše vycházejícího slunce... (ih)

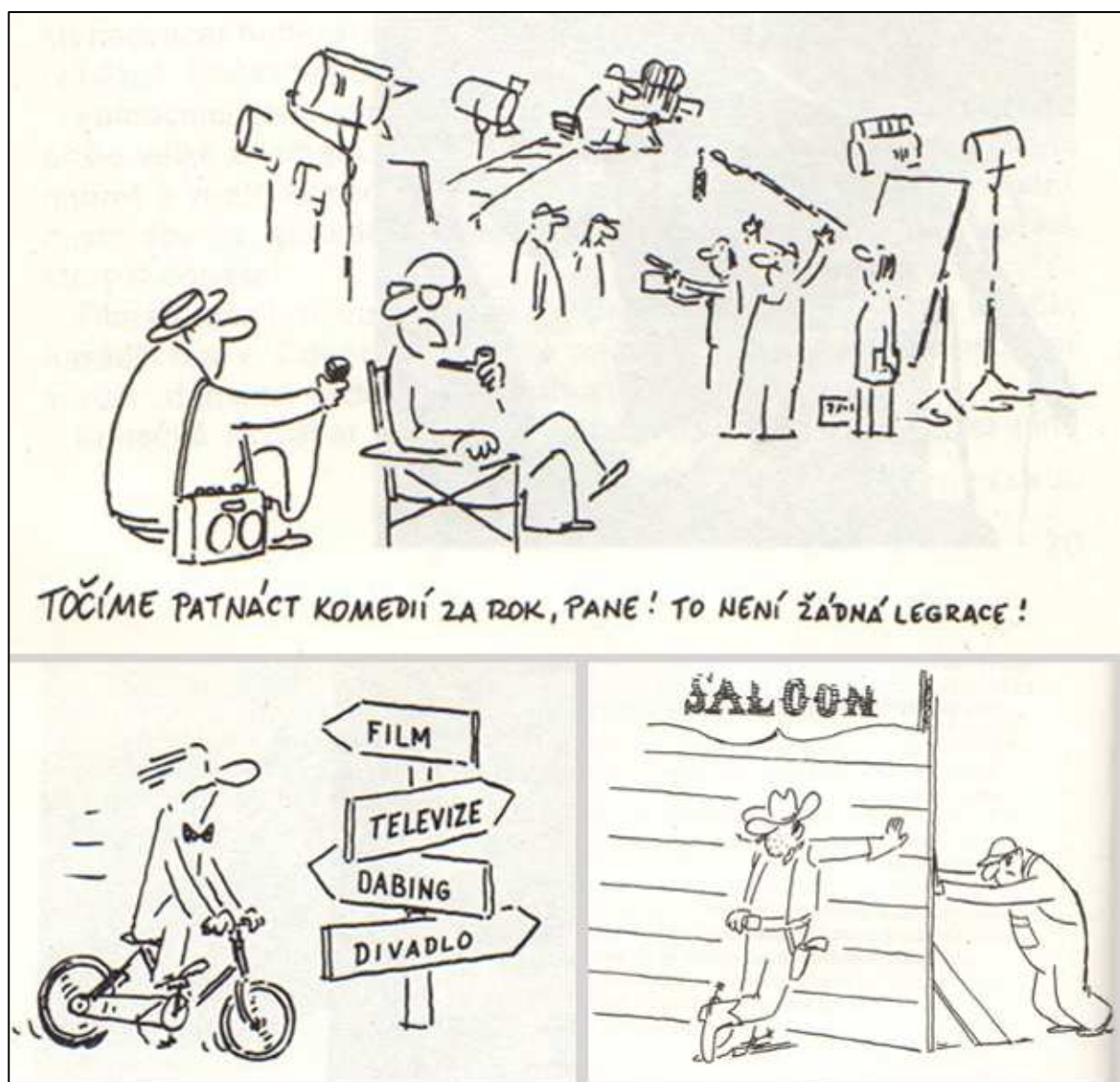
Recenze / **B** - Vladimír Jiránek vyzdobil knihu o dělání filmu



Jak se publikace nazývá, vidíte výše a to hned dvakrát, i bez panáka v žaludku. Podle data, kdy kniha vyšla, bylo to v roce, kdy se ještě nevydal na dráhu vytrvalého abstinenta. Pokud jde o míru vtipnosti, její kvalitu, není cítit ve výsledku rozdíl. Jiránek ilustruje mírně naučnou publikaci vydanou v roce 1984 nakladatelstvím Albatros pro starší děti dokonale - graficky

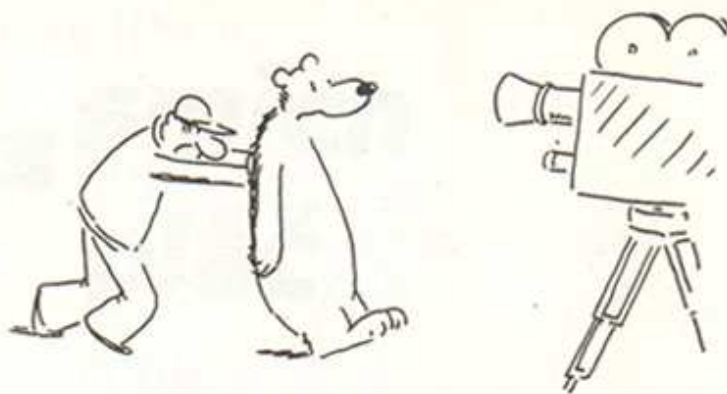
čistě, nápady přiměřenými cílové věkové skupině, je prostě vidět, že měl na svou práci dost času - i dobré vůle. Aby ne, když šlo jistě o ne zrovna běžnou zakázku pro autora, jehož vtipy soudruzi nemilovali, protože soudruhy přesně vystihovaly. Ale nejen finanční přínos, hlavně téma filmu muselo Jiránkovi skvěle padnout. Jistě lépe než třeba o výrobě saka na zakázku. Vladimír v té době už byl spíše filmařem, autorem animovaných filmů právě pro děti (ale milovali jsme je i my, jeho vrstevníci).

V publikaci má Jiránek kreseb pouze třiatřicet na 200 stránkách, jsou ušity přesně na míru té které kapitole. A tak si pěkně a pomalu - a v rozporu s poměrně suchým textem - pochodují od počátku knihy k jejímu konci, aby srozumitelně zachytily tvorbu filmu - od počátku do konce. Nemá asi smysl se zabývat tím, jak je dnes vše jinak (ale něco - třeba nápad, námět či název - některé profese - třeba kaskadéři, maskéři, producenti - se zase od té doby zas tolik nezměnily). A tak tu švadlena záplatuje královi díru na zadku, zvukař se s mikrofonem sklání k mraveništi: „*Točíme Ferdu Mravence...*“



Co k tomu kreslí výtvarník, sám tvůrce kreslených filmů, je tedy zasvěcený, do studia chodíval pravidelně. A rád. Oproti běžnému kreslení pro děti se nesnižuje - tak jako ve svých večerníčcích - k pouhému ilustrování toho, co stojí v textu. Dává tomu o možná padesát procent víc tím, že jde tak trochu (i více) o kreslené vtipy. **Obrázky** na této straně charakterizují problémy **herce** anebo architekta (spíš **kulisáka**) bez dlouhého vysvětlování - a úlohu **režiséra filmu**? Prostě skvělý - na svou dobu vlastně kritický - vtíp. A je fajn, že platí i dnes: kdo pravidelně pročítá náš výběr z novin „*O humoru*“, ví o českých komediích své.

II. Muž s kapitánskou páskou /O PRÁCI FILMOVÉHO REŽISÉRA/



XI. Jejich koníčkem je nebezpečí /O KASKADÉRECH/



„*Jak se líhne smích...*“ z titulu díla **Aloise Joneše** nás v e-GAGu samozřejmě zajímá víc než pasáž o zrození pláče. Krom podrobně psaného obsahu na konci knihy se čtenáři dostává i pomoci grafických zářezek u názvů jednotlivých kapitol. Od zmíněného „rejži“ přes námětaře a scénáristu (**viz obr. nahore**), čtyřnohé filmové hvězdy (**obr. uprostřed**) až po kaskadéry (na **obr. dole!**) se člověk hned chytá a rád se ponoří do vedlejšího textu. Například oddíl „Kouzla nejsou žádní čáry“ pojednává o filmových tricích (Jiránkův kameraman se vydává do výšek, kde létají čarodějnice na faceliftovaných košťatech a na konci kapitoly si to mašuruje trpaslík s cigaretou u fousů)... Nechybí pasáže o kostymérech, zbrojících, ševcích anebo modelářích...

Na počátku svazku je docela zajímavé upozornění, že „text vychází z tvorby a výroby hraných celovečerních filmů a nezabývá se odlišnostmi práce na jiných úsecích filmu a televize.

Tak, tak. To byly časy...

Jinak, pro přesnost, i když „nás se to netýká“ dodáváme, že kniha samozřejmě neopomíná fotografii - a že se jich kolem filmování od samého počátku žánru nasnívalo!

(V tiráži Gag-men objevil jméno barrandovského fotografa **Zdeňka Dukáta**, syna otceva přítele z protějšího domku; stovky večerů strávených nad žolíky!)

Knihu graficky upravil **Ivan Urbánek**, v závěrečném „slovu“ autor textu uvádí desítky osob, kterým děkuje za pomoc při zpracování knihy, která se rodila ve Filmovém studiu Barrandov v letech

1970 - 1980. Ale Alois Joneš sice slibuje v názvu, že prozradí, „*jak se líhne smích*“, ale to jsme při listování v knize, ani v stejnojmenné kapitole věnované hercům a herečkám, nikde nenašli. Nejbliž k tomu mají tyto věty: „Někdy herci hrají a v nemocnici leží jejich těžce nemocná žena nebo naopak manžel, tatínek, dítě. Nejrady by byli u svých blízkých. Ale musejí hrát. A třeba natáčet filmovou veselohru, smát se, vtipkovat, žertovat... Co v takovém okamžiku cítí ve svém nitru? Na to se těžko odpovídá.“

Ivan Hanousek

Kresby: **Vladimír Jiránek**

Vtipů, které nemohou být politicky korektní, bude přibývat...

Ony už nám zase ty „mouchy serou na císaře pána“? Zřejmě ano a velice důkladně, jak můžeme sledovat na zvyšující se hysterii příslušných činitelů nad „lidovou tvořivostí“, která se projevuje na sociálních sítích i v prostředí klasické české hospody.

Vtipy s politickou tematikou jsou v našich zemích důvěrně známy hlavně od dob Rakouska-Uherska, i když tato tradice je nepochybně mnohem starší a v různé formě provází naši civilizaci po celou její historii. Jejich obliba a četnost kolísá nepřímo úměrně se spokojeností obyvatel s jejich čelnými představiteli a veškeré pokusy tyto přirozené projevy potlačit vyvolají pokaždé jen „Papinův efekt“.

Oni ti čelní představitelé jsou zřejmě i v tomto směru nepoučitelní. Místo to-



ZA PŘEDPOKLADU, ŽE JDEME SPRÁVNÝM SMĚREM, SI TROUFLÍM TVRDIT, ŽE ZHRUBA DVACĚTINU CESTY K DEMOKRACII MÁME ZA SEBOU.

ho, aby byli svým způsobem vděční za tento vysoce spolehlivý indikátor sociálního klimatu, vyvinutý přirozeným způsobem a naprosto zdarma, budou raději královsky platit všemožné agentury, jejichž hlavním úkolem je pokřivení reality dle požadavků zadavatele. Přestože ony požadavky bývají v převážné většině nevyslovené, na věci to vůbec nic nemění.

Každý moudrý panovník si na svém dvoře vydržoval blázna/šáška, aby se tomuto zkreslenému zobrazení vyhnul. Dnešní šášci jsou naopak placeni za to, že se tyto pokřivené obrazy ze všech sil snaží vnutit lidu prostému, kterého pokládají a priori za lid blbý. A představte si - ono to nefunguje! Přes všechny vynaložené prostředky, přes všechny „cukry a biče“, přes všechny postihy hrozící těm, kteří odmítají hledět do tohoto křivého zrcadla. Zrcadla, za jehož existenci musí každý měsíc platit i tehdy, kdy ho raději zakryjí závěsem nebo otočí ke zdi.

Ne že by i v dobách dřívějších neexistovaly „promo akce“ placené panovníky či velmoži, ale bylo poměrně snazší rozeznat herce-protagonisty i jejich motivy. Celé toto představení bývalo též i terčem vtipů a lidového humoru. Dnešní doba je však příznačná tím, že herci-protagonisté se snaží maskovat za věrozhvěsty a posly té jediné pravdy a lásky. Ty jsou, jak známo, posvátné a utahování si z nich je zapovězeno. Toto se za celé věky nezměnilo.

Právě tato skutečnost provokuje. Rouhač, kacír či momentálně oblíbený „pravicový extrémista“ si nenechá vnutit žádnou mediální realitu, která odporuje jeho vlastní zkušenosti. A podobně jako s lidmi je to i s národy. O češích za protektorátu okupanti říkali, že jsou to „smějící se bestie“.

Co nesnese karikaturu, stává se karikaturou sebe sama

Po historické zkušenosti s obdobími nacismu a komunismu jsme nějakou dobu měli pocit, že smysl pro humor může být sebevražednou vlastností pouze v islámském světě. To však pomalu přestává platit. Zejména ve chvíli, kdy nově se utvářející totalitní systém z jednoho kulturního okruhu začne být vstřícný k totalitnímu systému starobylému a v jiném kulturním okruhu vzniklému. Nenávist k nekorektním vtipům a karikaturám je jim společná. To je také vždy odhalí. Protože co nesnese karikaturu, stává se karikaturou sebe sama...

Těch vtipů, které nejsou a nemohou být politicky korektní, bude přibývat. Budou jako lakmuskové papírky signalizovat změny ve společenské chemii. Nechte si to projít hlavou. Anebo je splachujte do záchodu tak dlouho, až vám ho ucpou a všechny ty dobroty pak vyplavou na povrch s nebyvalou naléhavostí. A bude po srandě!

Fr. Filip Dvořák, publicista

Kresba: Vladimír Renčín

Celý text je na webu Neviditelný pes:

http://neviditelnypes.lidovky.cz/spolecnost-humor-a-jeho-trestni-postih-d9w-p_spolecnost.aspx?c=A160627_232156_p_spolecnost_wag / 28. 6. 2016

Padesát odstínů temnoty porazilo nové Star Wars v zájmu na sociálních sítích

Otec Hvězdných válek George Lucas musí zuřit, erotika ubíjí romantiku. (...) Půl světa **se smálo** nejdřív knize, pak i filmu. Za první díl trilogie, *Padesát odstínů šedi*, dostali Jamie Dornan v roli zvráceného milionáře a Dakota Johnsonová coby oddaná studentka **anticenu** „*Zlatá malina*“ pro nejhorší herce; stejnou trofej si erotická romance odnesla za nejhorší film roku. Jenomže přesto na ni druhá polovina světa chodila, a jak! (...) „*Znovu mě bere za ruku, palcem mě hladí po kloubcích prstů a všechny svaly v podbřišku se mi pevně a příjemně sevrou,*“ praví ústy studentky autorka E. L. Jamesová, jejíž literární styl je zdrojem **vtipů**.

Mirka Spáčilová: „*Padesát odstínů, půl miliardy dolarů*“, MfDNES 4. 2. 2017; str. 15

Kdo chce zabít vtip, drahoušku?

Česká rádoby parodie Wilsonov ukazuje, jak slabou máme žánrovou tradici

□ KAMIL FILA

„Co takhle ze seriózní předlohy udělat komunální **satiru**?“ Před dvanácti lety tu byla hororová krimi povídka, jež vyústila v působivé apokalyptické podobenství. Její adaptace připomíná pestrobarevný jarmark, jenž chtěl být druhou *Adélou, která ještě nevečeřela*. Ve skutečnosti je to spíš *Kameňák*, který se před premiérou hodně vytahoval, ale vznikal v hlubokém mentálním útlumu všech zúčastněných. (...) Na **parodie** z šedesátých až osmdesátých let nelze hladce navazovat. (...) O *Wilsonovu* lze říct, že je druhým odvarem z ponožek *Mazaného Filipa*. Většina jeho **humoru** stojí na **pitvoření** a obhroublosti, nikoli práci s žánrovými pravidly.

Kamil Fila: „*Kdo chce zabít vtip, drahoušku?*“ Respekt č. 41 - 2015

Práh bolesti má každý nastavený jinak

Když vás jednou za čas rozbolí hlava, spolknete s chronickou bolestí, která člověka svírá dlouhodobě.



prášek a máte pokoj. Horší je to Na tu je třeba nasadit cílenou léčbu. Masáže, elektroléčbu, relaxační techniky. Anebo **smích**, což je oblíbená „léčba“ psychiatra Nešpora: „*Emoce jako radost se projevují navenek. Platí to ale i naopak a projev emoce, v našem případě smích, může rozveselit člověka, kterému se původně smát vůbec nechtělo. Smích prokazatelně zvyšuje odolnost proti bolesti u zdravých dobrovolníků i nemocných,*“ upozorňuje. „*Pozor však na intenzitu, třeba po operaci kýly by vás smích rychle přešel.*“

Jana Syslová: „*To bude bolet!*“, Rodina MfDNES, 17. 2. 2017, str. 17

V Emirátech fotbalistům netrpí výstřední účesy

Před pěti lety se brankář Abdullah musel dát ostříhat během zápasu (...) rozhodčí ho nechtěl pustit do ligového zápasu v Saudské Arábii. Jeho účes byl totiž „neislámský“. K podobnému nařízení se nedávno připojili ve Spojených arabských emirátech. Zakázány jsou vyholené části hlavy. (...) Kdo se nepodřídí, nebude moci hrát. Jenže vzdejte se kvůli účesu pohádkových platů... „*Pokud chtějí v SAE konkurovat Číně, tak tudy asi cesta nevede,*“ **usmívá se** Martin Koubek, který (...) spravuje **satirickou** facebookovou stránku **Komedie na hlavě**.

Tohle spojení se uchytilo po zveřejnění odposlechů z korupční kauzy. Na nich rozhodčí říkal žižkovskému manažerovi o jeho hráčích: „Ty tady padáš na držku a voni si dělaj na hlavách nějaký **komedie**, ty vole.“

R. Trusina, D. Čermák: „Komedie na hlavě? Zakázáno!“; MfDNES 25. 2. 2017, str. 23



Vtip týdne

(PODLE MARKA DOUŠI)

Nedělám to rád, ale říct to musím:

Je spousta velice bystrých lidí, jejichž výtvarná zkratka a vidění světa jsou přesné a nekompromisní.

PÉEFKO NICKA SELUKA je toho příkladem. Zatímco my tady žijeme v pocitu, že blbá nálada skončila, on to tak nevidí. Možná proto, že neviděl vánoční poselství našeho prezidenta. Nebo proto, že ho viděl.

Kopa odstínů nudy

Asi něco nebude v pořádku, jestliže se na slavnostní premiéře erotického melodramatu *Padesát odstínů temnoty* lidé **smáli** víc než pár minut předtím na přenosu **kabaretu Ovčáček čtveráček**. (...) Ač se to zdá k nevíře, *Padesát odstínů temnoty* je filmařsky ještě horší než první díl trilogie, tedy *Padesát odstínů šedi*. (...) Veleutrpení pramení z faktu, že se tu prakticky nic nestane. (...) Přičemž herci pronášejí příšerné banality s tragickou tváří zbrzděnou slzami, případně předvádějí silácká gesta telenovel. Když jim scénář předepíše reálnou hrozbu, vrhnou se do ní, jako kdyby dostali příplatek za vlastní **parodii**. (...) Jistě, člověk má být vděčný za každou, byť nechtěnou **legraci**. Ale (film) už hraničí se zradou: fanynek, žánru, řemesla i těch bičíků, pout a skřípců, co z běžné červené knihovny učinily hit.

Mirka Spáčilová: „*Padesát odstínů veleutrpení*“, MfDNES 9. 2. 2017, str. 10

Vražedné veselí

Dvě desítky španělských filmů uvede festival *La Película*. (...) „První projekce bude patřit snímku *Noc, kdy moje matka zabila mého otce*, který nabídne divákům

hodně typicky **španělského humoru**,“ uvedl dramaturg festivalu David Čeněk.

ČTK: „*Humor i lásku přinesou španělské filmy*“; MfDNES 9. 2. 2017, str. 19

Symptomem velké americké války, která **zesměšňuje** a ničí obě válčící strany, se stala zásadní otázka, jestli Donald Trump nosí župan. (...) New York Times psal, že Trump ráno sedává v Bílém domě v županu, čímž chtěl demonstrovat, jeho osamělost. Trumpův mluvčí to odrazil, že Trump vůbec nenosí župan. A tak média hned zveřejnila jeho fotku v županu. Problém byl v tom, že fotka byla asi třicet let stará. (...) Vše má kořeny v počátcích kampaně. Trump byl pro média **karikatura** kandidáta, novináři však zjistili, že o Trumpovi čtou čtenáři jako zběsilí (...) a tak díky médiím získal Trump publicitu jako nikdo jiný. Jak se z Trumpa stal favorit a nakonec vítěz a prezident, šokovaná liberální média (...) ho začala „odhalovat“. Ne že by nebylo co, ale tohle bylo tak stachanovské, přepjaté a neobjektivní, že to občas vypadalo jako **karikatura** zpravodajství. (...)

Milan Vodička: „*Trumpova válka v županu*“; MfDNES 27. 2. 2017, str. 8

Úvaha, jak ještě vylepšit oblíbený hollywoodský sport (...) a před televizními kamerami co možná nápaditě znectit amerického prezidenta (...) přestala rázem existovat. (...) Oscary, které přece nikdy nechybují (...) se předvedly tak banální záměnou obálek se jménem celkového vítěze, jakou by člověk možná čekal při volbě královny krásy na vesnickém bále. (...) Trapné to bylo náramně, i pro diváky v sále netušící, jestli jde o **žert** a komu mají vlastně tleskat. (...) Začalo dokonce vyšetřování - ale proč, jestli je viník tak nasnadě? Přece Trump, který zorganizoval temné spiknutí proti svým kritikům, aby jim zkazil každoroční svátek; Trump, jenž se cítil dotčen jejich útoky a **vtípkami**, takže jim ušil z ostudy kabát. (...) Kdo ví, možná právě filmařská trampota bez Trumpa bude tím, co Ameriku zase sjednotí. **Škodolibý smích** je nadstranický.

Mirka Spáčilová: „*Vlastní trampoty Oscarů přebily hru s Trumpem*“; MfDNES 28. 2. 2017, str. 12

Kresby: **Vladimír Renčín** (pro ČRo); **Nick Seluk** (z Reflexu)

MIROSLAV HORNÍČEK SE PTÁ:

Naši pokojové lipě se daří tak dobře, že jí pokoj nestačí. Mohu na základě toho žádat větší byt, nebo ji mám porazit?

Kdo odpoví nejtípněji?

Z vašich odpovědí, které budou doručeny nejpozději do středy do naší redakce, vybereme opět nejtípnější, kterou otiskneme a jejího autora odměníme knihou. Své dotazy i odpovědi s přesnou zpáteční adresou posílejte na adresu: Mladá fronta, Panská 8, Praha 3, Nové Město — Horníčková odpověďna.



Děkujeme všem čtenářům za všechny příspěvky pro Horníčkovu odpověďnu. Došlo nám tentokrát 512 dopisů — dotazů i odpovědí. Na kresbě Jiřího ŠLITRA: Miroslav Horníček naž dopisy čtenářů Mladé fronty.

Chyťte nedávno lelky, chytl jsem jednoho. Co s ním?

Jiří Bauer, Filmexport



Kresba: Jiří Šlitr

Chyťte si ještě jednoho — do páru. Začnou se pak množit sami a vám zbude čas pro užitečnější věci.

Jak jsme slíbili v minulém čísle, zbývá nám jedna docela zajímavá kapitola - **Jiří Šlitr** jako ilustrátor humorně laděné **Odpovědny Miroslava Horníčka**. V přesněji nezapamatovaném roce ji po jistý čas vedli na stránkách Mladé fronty (VČERA). A protože šlo o velmi oblíbenou „dotaznu“, Horníček měl hodně co vtipného vymýšlet a Šlitr, hodně co kreslit na poli ilustračních glos. V pozdější době, kdy Semafor už sídlil v pasáži Alfa na Václavském náměstí, z toho bylo i věčně vyprodané představení - ale to už se Horníček na jevišti obešel bez Šlitra. Ale bez vtipu rozhodně ne. (i.h.)

Zdědil jsem kozu. Co s ní mám dělat, když ona nedoří a já jsem vegetarián?

Boh. Bláha, Opava



Jestli jste opravdu vegetarián, nechávejte ji zbytky od obědů i večeří. Možná, že nedoří mléko, ale jinak doří vše.

Kreslí: Jiří Šlitr

„Obraz pod psa“ je úsloví a nikoli praktický pokyn. Pes ze skutečnosti se chová jinak než pes z úsloví, to byste



Kreslí Jiří Šlitr

měli vědět. Také nemůžete čekat, že husa někoho kopne jen proto, že mu řeknete: bodejí by tě husa koplá.

Včera jsem objevil v zadní pneumatice svého vozu lidský zub. Co s ním?

Dr. Jiřina Batlková, Plzeň

Varuji vás. Před šedesáti lety se o něm zdávalo mě tetě Anně. Ta ho ovšem znala. Dala mu



Kreslí: Jiří Šlitr

tehdy manželský slib a všechny své úspory, načež ho již nikdy neviděla, ba ani ve snu.

Včera jsem objevil v zadní pneumatice svého vozu lidský zub. Co s ním?

Karel Vlach, kapelník

Rozhodně ho tam nenechávejte. Kdybyste někoho přejel, mohl by vás žalovat, že jste ho ke všemu ještě kousl.



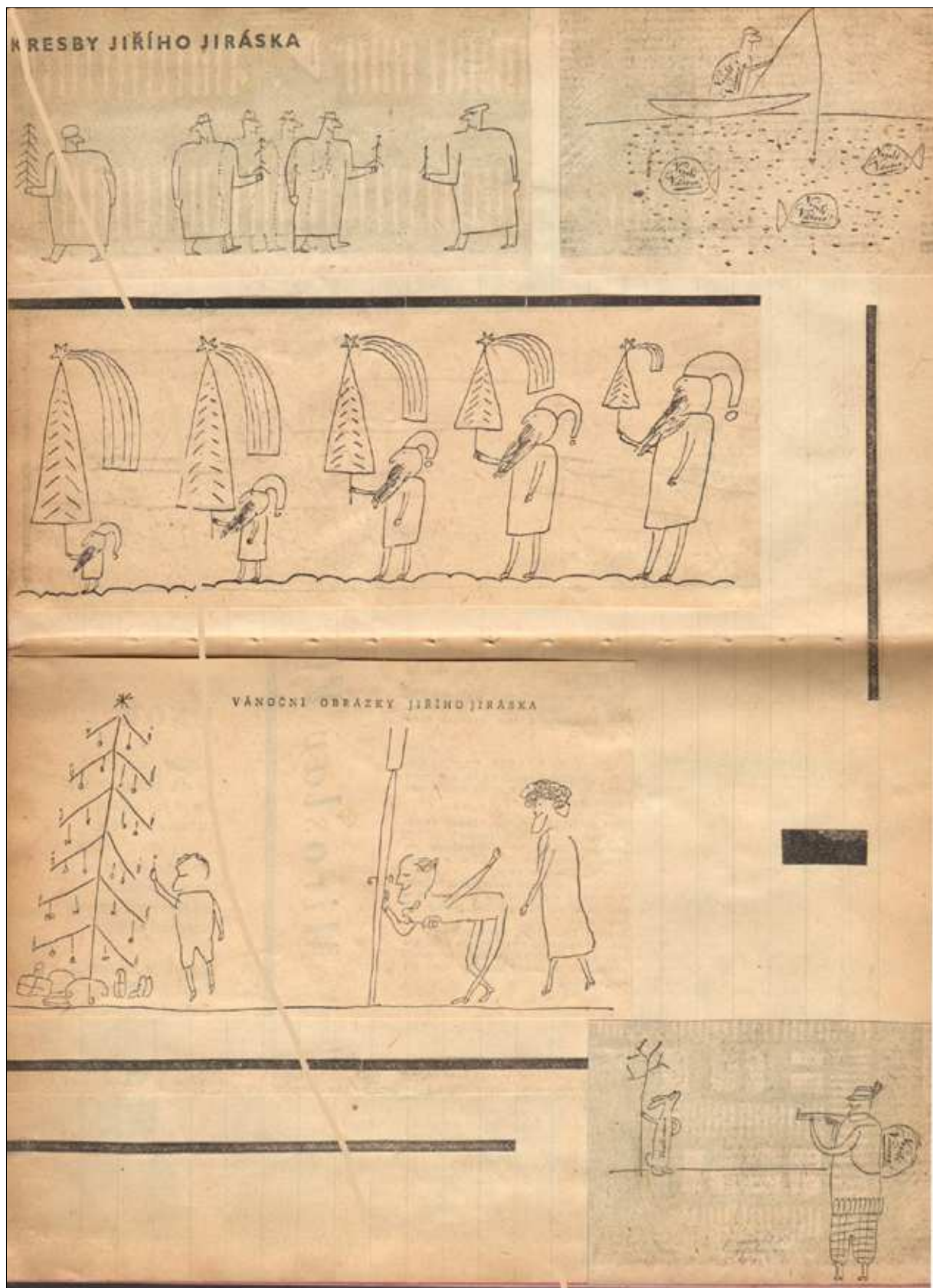
Na všechny otázky odpovídáte skvěle. Mohl byste mi spravit hodinky?

J. O., Roudavice n. L.

Dovolte, abych i na vaši otázku odpovídal skvěle. Ne.

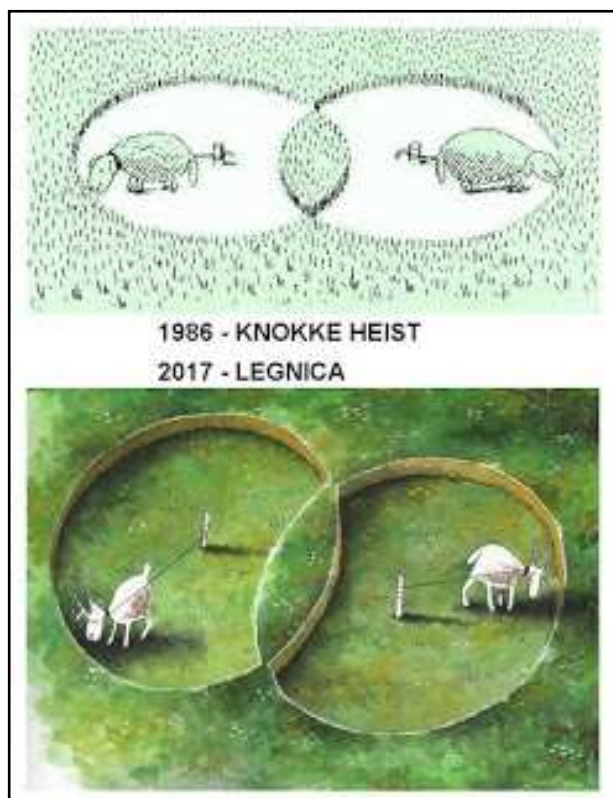
Tak, tady to všechno (skoro) máte. Ale ještě nezavírejte GAG, na příští stránce pokračujeme kreslenými vtipy **Jiřího Jirásky**, který měl v Semaforu výstavu a také se jeho kresby (spolu se

Steinbergovými) vyskytovaly v semaforových katalogích... Jirásek ovšem nepublikoval jen v katalogu, ani jen v Mladé frontě, nýbrž v kulturních týdenících, tyhle vánoční kresby pocházejí nejspíš z Literárních novin, kde *Jirásek* o dost let předběhl *Steigera*:



Po Vánocích přišly Velikonoce (obr vpravo dole!). A my na samý konec tohoto seriálu z obsahu staříckého „Semaforsešitů“ nemůžeme vyloučit, že nějakou tu „Vesnu ve snu Jiřího Jiráskova“ ještě v GAGu někdy otiskneme... /g/

Blíženci / Zamyšlení nad průnikem okruhu zájmů dvou pasoucích se žvýkavců



1986 - KNOKKE HEIST
2017 - LEGNICA

Čím více autorů udělá stejný vtip, tím více lidí se tak pobaví?

I tak se lze postavit k problému, který jistě neleží zrovna moc v hlavě publiku ani redakcím humoristických časopisů - natož pak redigujícím osobám webových stránek. Může to ovšem trápit, ba i rozevztekat autory! Pokud si myslíte, že jen půlku z nich, protože ta je postižená krádeží originálních nápadů, zatímco ta druhá půlka karikaturistů si tím hlavu neláme a vtipy pěkně kopíruje, pak jde vaše úvaha správným směrem. Jenže ono to tak jednoduché není. Jistě jste se setkali s autorem, kterému se stalo totéž. Zatímco jednou protestoval proti zloději, jenž jeho vtip odcizil (a třeba s ním vyhrál nějaký groš či zlatku) - podruhé byl sám nařčen a vláčen špínou, že ukradl vtip komusi jinému (a ten s ním kdesi vyhráli!). Je to fakt komplikovanější, přestože se o problému často diskutuje, věc se zdá být neřešitelná. Existuje však autor jménem *Julius Pena-Pai*, který tyhle „dvojáky“ vyhledává a zveřejňuje. A když najde tyhle dva, jejichž

základním rozdílem je jen to, že nahoře jde o ovce a dole o kozy, jste schopni mu i zatleskat. Asi si těžko umíte představit, že by někdo druhý dokázal průsečíky dvou kruhů vymyslet a pojmout tak podobně, navíc s přesahem z geometrie až kamsi do filosofie a etiky, jako to už v roce 1986 nabídl účastník soutěže v Belgii. Ale *Pena-Pai* nejmenuje a tak to konkretizovat rovněž nebudeme. S obvyklým odkazem na možnost zlodějný neuvědomělé... (G-m)

Z Paříže / Ruské výtvarné umění v Paříži (foto: Jiří Slíva)

Komunismus - SSSR - Car - Majakovskij - Chagall - Berja - Avantgarda - Gulag - Putin - Rasputin - Potěmkin...



...vyznáte se v tom všem? Starší čtenáři aspoň trochu; přidají Stalina a najdou zastřešující název: **RUSKO**. Ke kterému z titulků navržených nahoře má loňská pařížská výstava nejbliž?

Eště jednou: Ejhle „Ejhle!“

Opravdu pozoruhodný kousek vědecké, vzdělávací, ale současně též popularizační práce vykonal **PhDr. Petr Karlíček**, když s německým kolegou v r. 2013 zpracoval dosud opomíjené téma a publikoval historickou studii v „*Acta Universitatis Carolinae*“ (str. 177-214).

Jejich studie zrekonstruovala pozadí vzniku, vývoj a činnost časopisu Ejhle v rámci nacistické propagandy. Autoři se při tom nemohli opírat takřka o žádnou sekundární literaturu, neboť časopis se dosud nestal předmětem žádného výzkumu.

Pokračování výběru z minulého čísla (*mírně kráceno*):

Redakce Ejhle svůj plátek popsala jako „humoristický časopis, čtrnáctideník pro živý humor, dobrou zábavu a pro časovou satiru“. Měl být „dobrým kamarádem pro několik chviliek zaslouženého oddechu [...] a zpestřovat chvíle odpočinku po práci“.

Cíl: diskreditace exilové vlády

Snahy zpopularizovat nacistickou politiku prostřednictvím humoru, případně zdiskreditovat tradiční české politické elity pomocí satiry, existovaly už před vznikem Ejhle. V kontrolovaných českých tištěných médiích vycházely pravidelně vtipy a karikatury, ale je třeba zdůraznit, že šlo převážně o humor nepolitický. České slovo například vydávalo vlastní humoristickou přílohu Kvítko. Politické karikatury se většinou střefovaly do členů exilové vlády v Londýně. Exilový ministr zahraničí Jan Masaryk byl pravidelně zobrazován jako alkoholik, prezident Edvard Beneš pak jako politováníhodná figura. Také v rozhlase sázela německá místa pověřená řízením médií na humoristické příspěvky.

Jedno jméno: Josef Opluštil

Odpovědnost za výrobu takzvaných „politických skečů“ nesl od listopadu 1941 **Josef Opluštil**, zaměstnaný v Českém rozhlase jako pomocný referent. Pro tehdy třiatřicetiletého Opluštila šlo o první stálé zaměstnání poté, co se předcházejícími lety do značné míry neúspěšně protloukal příležitostnou prací, či jako redaktor pochybných plátků českého fašistického hnutí. V březnu 1942 bylo vysílání „politických skečů“ v rámci reorganizace rozhlasu zastaveno a Opluštil přišel o místo. Ve své činnosti nicméně pokračoval na volné noze. Jednak psal další rozhlasové skeče a **od ledna 1944 pracoval pro Ejhle – Opluštil patří k několika málo redaktorům a kreslířům tohoto plátku, které je možné na základě dostupných pramenů přímo identifikovat.** S „německým humorem“ však rozhlasové příspěvky ani karikatury neměly nic společného – šlo zde přece výslovně o zesměšnění obrazu nepřítele.

Protiokupantské anekdoty pily Němcům krev

Humor coby propagandistickou zbraň ovšem nenasadila jen okupační moc. Ta svými „politickými skeči“ spíše jen reagovala na již etablované pořady českého rozhlasového vysílání Spojenců. Humoristické pořady vysílané ze zahraničí (zvláště nápadité pořady připravované Jiřím Voskovcem a Janem Werichem v USA) se u českých posluchačů těšily veliké oblibě, navzdory tomu, že prokázaný poslech zahraničního rozhlasu se trestal kázní či smrtí. I pro české obyvatelstvo hrál humor během války důležitou roli. Proti německé okupaci se nebylo možno bránit vojensky, odbojové organizace decimovaly pravidelné vlny zatýkání, a tak se stal humor jednou z posledních „zbraní“, která obyvatelstvu pomáhala čelit okupační realitě.



Dobře poslouchají

Plal se Neurath jak Češi poslouchají

„Dobře, pane protektore“ odpověděl Hácha.

„Ve dne poslouchají mě a v noci Londýn!“

40

Téměř každá akce německých úřadů a bezpečnostních sil se odrazila ve vtípech a anekdotách. Zprávy o úspěšném postupu německých vojsk byly zlehčovány a každý neúspěch okupační moci okomentován s kousavou ironií. „Směle se může říci, že to byl právě český válečný humor, před kterým Němci u nás poprvé kapitulovali,“ komentovala význam těchto anekdot ještě za války ilegálně vydaná publikace **Protektorát se směje**. Za zesměšňování okupantů však mnoho občanů Protektorátu zaplatilo žalářem nebo i životem.

Vlevo je obálka (autor kresby: *Krejča*) vázané sbírky „**Protektorát v zrcadle lidového humoru**“ připravované už za Protektorátu a shodou okolností dané do tisku **5. května 1945 dopoledne** - nakladatel V. Jedlička, nást. Praha XII. **Vedle** je anekdota, která ilustruje tento český „odboj“. (gag)

Cena 2 koruny a vysoký náklad

Ejhle se po svém startu v lednu 1944 prodávalo v knihupectvích a novinových stáncích. Jeho cena byla relativně nízká – **dvě koruny za sešit**. Kromě toho byla následující vydání časopisu šířena také jinými, nekonvenčními způsoby prodeje. Koncem ledna 1944 se na ministerstva, úřady i průmyslové podniky písemně obrátil Rudolf Kasper a upozornil je na existenci nového periodika. Za povšimnutí stojí, že Kasper byl pověřencem německého státního ministra pro péči o pospolitost (...)



Vedle zkušebního exempláře časopisu dostala tato místa krátký dopis s výzvou – Ejhle „pravidelně odebírat v potřebném množství a [...] rozložit, příp. vyvěsit v jídelnách tak, aby Vaším pracovníkům poskytlly doplňkovou možnost relaxace“. Na přiloženém objednávkovém formuláři navíc stála poznámka, že se jedná o objednávku „na základě doporučení pověřence německého státního ministra pro péči o pospolitost“.

Na jednu stranu bylo zvykem, že okupační moc dávala „doporučení“ k nákupu propagandistických publikací a že nakladatelství jako Orbis tlačila české instituce k jejich objednávání. I tímto tlakem se dá vysvětlit nápadně vysoký náklad podobných knih a periodik. V případě Ejhle je pozoruhodné, že na Německém státním ministerstvu tento úkol převzal „pověřenec pro péči o pospolitost“. Tento humoristický plátek se totiž obsahem i jazykem výrazně lišil od

jiných propagandistických publikací, jejichž prodej obstarávala úřední místa. Navíc obsahoval pasáže, které obvykle nebyvaly vystavovány na veřejných místech, ať už šlo o kantýny či pracoviště dělníků.

Na jednu stranu bylo zvykem, že okupační moc dávala „doporučení“ k nákupu propagandistických publikací a že nakladatelství jako Orbis tlačila české instituce k jejich objednávání. I tímto tlakem se dá vysvětlit nápadně vysoký náklad podobných knih a periodik. V případě Ejhle je pozoruhodné, že na Německém státním ministerstvu tento úkol převzal „pověřenec pro péči o pospolitost“. Tento humoristický plátek se totiž obsahem i jazykem výrazně lišil od

Nahoře: Nejvyšší hlavy států budoucí Evropy po dohodě v Teheránu. Zdroj: Archív GAGu (z nezjištěných novin v r. 1944; přetisk z holandského časopisu Storm)



Vlevo: Jen několik „staremodních figur“ musí ještě nechat odstranit, říká Stalin Charlesovi De Gaullovi
Zdroj: Ejhle č. 19, 1. 10. 1944, 2.

I když se totožnost většiny členů redakce nedá jmenovitě určit, na základě pramenů je možné vypátrat původ některých příspěvků. Návrhy použitelných vtipů někdy přicházely z německých bezpečnostních úřadů,

kteří šířili anekdoty o okupační moci, válečné situaci, ale i o spojeneckých a československém exilu pozorně sledovaly po celou dobu okupace. Ve spisech Německého státního ministerstva, jež se týkají přípravy Ejhle, se mimo jiné nachází seznam od expozitury gestapa v Hradci Králové (Gestapo-Aussenstelle Königsgrätz) z 11. března 1944, který pražská vedoucí úřadovna státní policie (Staats-

polizeileitstelle) přeposlala státnímu ministerstvu, a to ho vyhodnotilo s ohledem na využitelnost vtípů. Označilo vtípy, které se podle ministerstva hodily pro zveřejnění v humoristickém časopise – a přeškrtnulo ty, u kterých to bylo vyloučeno.

Které vtípy se hodí?

Velkou část otištěných příspěvků převzala redakce Ejhle ze starších ročníků časopisu *Šejdrem*, menší počet z *Kvítky* a jiných periodik. Nejednalo se přitom jen o přejímání textů, ale též ilustrací; překreslené karikatury pak byly technicky zdařilejší v Ejhle. Přejímání nepolitických vtípů a satirických kreseb ze starších ročníků jiných listů představovalo při vydávání humoristických časopisů běžnou praxi, přičemž tvůrci časopisu Ejhle často vybírali příspěvky s mírně obscénním obsahem. V tomto ohledu se list opíral o některé osvědčené metody časopisu *Šejdrem*.



Ten vycházel vstříc čtenářům lačnicím po nepolitickém humoru, často spojenému se sexuálními narážkami, ale i těm, kteří vyhledávali skandály či útočnou a značně nekorrektní politickou satiru. Konkrétně to znamenalo, že zpracování aktuální nacistické propagandy bylo záměrně doplněno o nepolitická komponenta. Mezi jinými tak pravidelně vycházely na tehdejší dobu krajně nemravné obrázky a oplzlé příspěvky, které, jak vyplývá z již citované zprávy SD, narážely na odpor pracujících žen.

Výše: Jednu karikaturu věnovalo *Ejhle* zasílání vtípů a satirických kreseb. Tato je doplněna o popis pod obrázkem:

„Dělat humoristický list není žádná legrace. Pohled do redakce Ejhle 3. února 1944.“

Zdroj: *Ejhle* č. 4, 15. 2. 1944, 4.

Shrnutí celé studie v anglickém jazyce neboli *Abstract*:

“A Full Propaganda Success”? The Cartoon Journal *Ejhle* (1944–1945)

Humor can be an effective tool to manipulate population. The Nazi occupation regime in the Protectorate of Bohemia and Moravia knew this quite well. When the German armed forces began to retreat on several fronts at a growing pace, the Czech population became practically resistant to the German propaganda. In order to retain the ability to make the Czech population more receptive to the goals of the occupying power, the persons responsible in the German State Ministry exploited novel methods.

Among other things, they founded a cartoon periodical entitled *Ejhle*. To make it interesting to its readership, political content was hidden behind seemingly apolitical jokes and sometimes lewd drawings. In addition, the State Ministry sought to hide the fact that the persons behind *Ejhle* were German. The present contribution explores how the periodical was planned, how it functioned and how its work was assessed at the time. Moreover, its content is examined in some depth.

Studie vyšla už v roce 2013 v *Acta Universitatis Carolinae* na str. 177 – 214

Název: „Naprostý propagandistický úspěch“? Humoristický časopis *Ejhle* (1944–1945)

Autoři: Petr Karlíček – Volker Mohn

Mezitimulky jsou redakční. Další úryvek z uvedené studie plánujeme pro dubnový **GAG č. 2017-4**

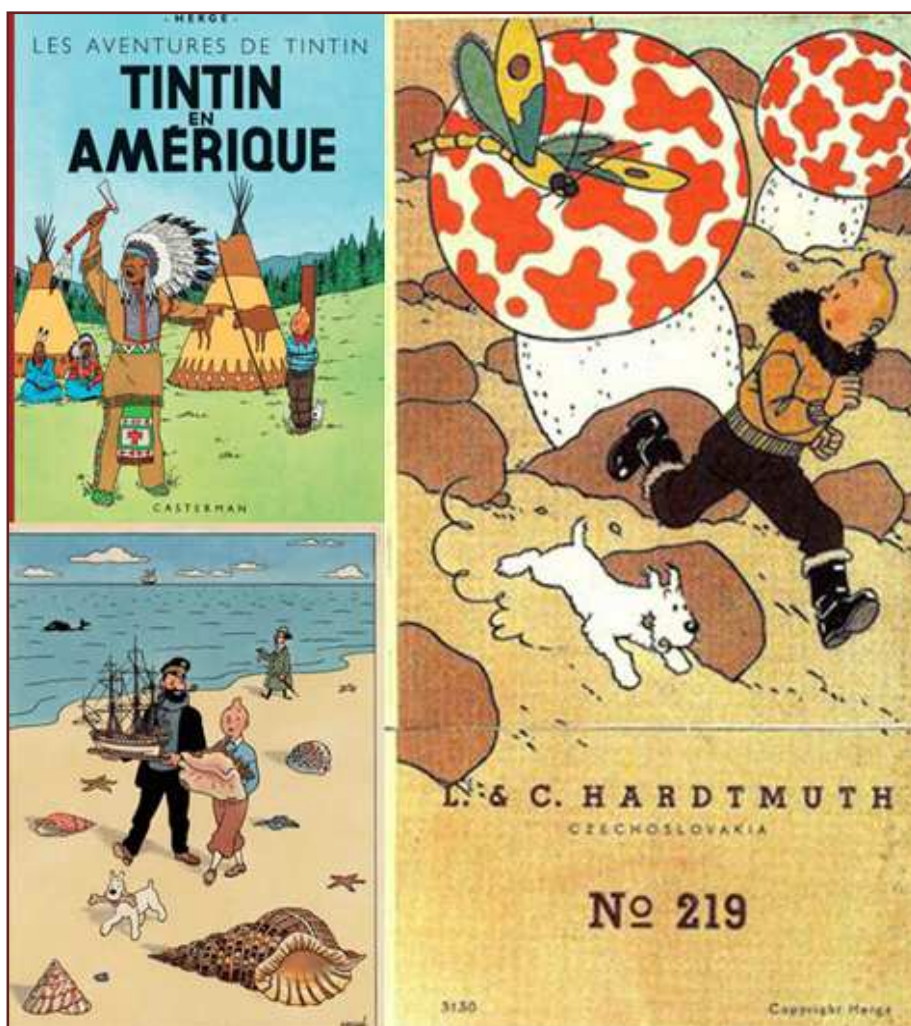
**Když se řekne
Tintin...
(ještě jednou)**

V posledním čísle minulého ročníku GAGu jsme pod tímto titulkem v této rubrice Ze světa přinesli pár obrázků z výstavy v *Grand Palais de Paris* známého belgického autora komiksů jménem **Georges Remi**.

Proslavil se totiž právě figurkou **Tintina**; tedy hrdiny kreslených seriálů z našeho staříckého kontinentu.

Jenže to jsme ještě neměli po ruce zajímavý doklad! Na vedlejším obrázku vidíte důkaz o tom, jak profesionálně se chovala československá továrna na výrobu tužek „L. a C. Hardmuth“. Ozdobila svůj vývozní artikl určený dětem v západní (především frankofonní) Evropě právě obrázkem od Hergého s Tintinem a jeho Filutou prchajícím před velkým šídlem...

(Copyright **Herge** je slabě vidět vpravo dole na krabičce s pastelkami). Tak, a aby toho nebylo málo, přidáváme kresby ze sešitů, které s Tintinem po léta v cizině vycházely a po dlouhých letech se jich dočkaly i naše děti.



Charita Miroslawa Hajnose (*1957)

Známy polský cartoonista a ilustrátor se aspoň na chvíli vrátil na svůj web - <http://www.hajnos.pl/> - když zde zveřejnil svůj obraz „**Anioł grający Orkiestrze**“, (viz obr. vlevo!), který v lednu poskytl k vydražení na:

<http://aukcje.wosp.org.pl/aniol-grajacy-orkiestrze-obraz-mirosława-hajnosa-i4127679>

Výnos dražby byl určen pro konto **Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy**. Hudební soubor hrál a hraje „**dla ratowania życia i zdrowia dzieci i seniorów**“. Hajnos debutoval jako karikaturista v roce 1978 na „Satyrykonu“ v Legnici. A brzy poté i v časopisech *Karuzela* a *Głos Nauczycielski* (učitelský). Od té doby publikoval v titulech: *Szpilki*, *Karuzela*, *Twój Dobry Humor*, *Przegląd*, *Radar*, *Trybuna*, *Nie a mj.* i v *Nebel-spalteru*. Krom vlastní účasti a zisku ocenění v soutěžích, byl též porotcem významných mezinárodních festivalů v Istanbulu, Písku, Hradci Králové, Baku a v

Tabrizu. Je držitelem ceny *Stowarzyszenia Polskich Artystów Karykatury* „Eryk 2004“.

(g)



Roger Penwill v belgickém ECC

Už jsme tu uvedli, že britský autor **Roger Penwill** (známý nám osobně z píseckého workshopu a také z jury severokyperské soutěže „Olive“) počátkem roku vystavuje své vtipy v Europe Cartoon Centre v belgickém městě Kruishoutem. Nyní už máme k dispozici nejen snímky z vernisáže výstavy plus (**viz foto níže!**) i z autorovy „dílny“, ale také několik obrázků, které už visely v ECC. A ty kytary na stěnách? Penwil na jednu z nich dokonce zahrál na vernisáži!

Pro nás je Penwil (*1947) příjemným autorem nejen pro klasické náměty svých vtipů (**viz vedle jeho varianta „trosečníka na ostrově“**) ale především proto, že spolu s dalším anglickým cartoonistou jménem Ross Thomson (*1938) se obejde v práci zcela beze slov - a také to je důvod, proč oba tak úspěšně zastupují v mezinárodním soutěžení a vystavování tradiční britský kreslený humor.



Je obecně známo a střetneme se s tím ve všech anglicky psaných tiskovin, že tamní výtvarný humor má či mívá výtečnou kresebnou úroveň, ale těžší také hodně ze slovního doprovodu (známe to i od nás) jemuž ovšem (na rozdíl třeba od humoru pražského *Dušana Pálky*) ne pokaždé - a ne každý - porozumíme. Zvláště, když ten novinový humor, oproti tomu vystavovanému, bývá často moc svázaný s aktuální politickou scénou v ostrovní zemi anebo za Atlantikem.

Není to tak dávno, co jsme v Gagu recenzovali Penwillovo album „Assembled Cartoons“ o 120 stránkách

a přibližně stejném počtu kreseb - fakt jsou beze slov a plnobarevné!



Katalog výstavy je v ECC „webshopu“ k mání za 10 euro. A ostatní alba „cartoon books“ od Rogera Penwilla si na webu ECC rovněž můžete najít s pomocí tam nastaveného klikacího zařízení na webu <https://www.ecc-kruishoutem.be/en>

Výstavu Penwilla (a Bondarowicze) otevřeli *Rudy Gheysens and comp.* v ECC na konci ledna a potrvá v Kruishoutem až **do 2. dubna 2017.**

Zakázané Szpilki... (a stanné právo)

Zakázané, ztracené a zase nalezené - vánočně-silvestrovské „Szpilki“ z konce roku 1981 - tak lze charakterizovat materiál, který se objevil na polských webech Muzea karikatury a SPAKu. Nabízíme z nich výběr včetně ukázek z inkriminovaného výtisku satirického týdeníku vydávaného ve Varšavě.



17. 12. 1981 s datem **20. 12. 1981** měl do novinových stánků dorazit nový výtisk - **dvojčíslo 51-52** satirického týdeníku „**Szpilki**“. Vydání už bylo hotové a připravené do tisku.

Vzhledem k vyhlášení válečného stavu v Polsku se toto číslo na pultech nikdy neobjevilo. A časopis se odmlčel až do května 1982.

Dnes už víme, že zůstal zachován jen „ozalit“ už nepublikovaného výtisku, a to jediného exempláře „Szpilek“ z doby „stanu wojennego“ (**viz obálka vlevo!**) a že nejvýznamnějšími „výtvarnými“ díly jsou ty načrtnuté křížky, které vyhánějí „závadné“ kresby z čísla...

Na konci minulého roku tak uběhlo 35 let od chvíle, kdy ho dodělal grafik **Wojciech Grzymała**, tehdejší výtvarný redaktor časopisu. A víme, že jeho šéfredaktorem byl tehdy **Witold Filler**.

A zde jsou jména karikaturistů, jejichž práce zůstaly uzamčené v tom čísle:

Julian Bohdanowicz, Jerzy Flisak, Kazimierz Grus, Zygmunt Januszewski, Zbigniew Jujka, Wojciech Kołysko, Krzysztof Konopelski, Edmund Mańczak, Marek Michalski, Andrzej Mleczo, Janusz Morek, Sławomir Mrozek, Leszek Ołdak, Eugeniusz Rzeżucha, Adam Piotr Teper, Ryszard Twardoch, Jacek Urbański, Zygmunt Zaradkiewicz, Zbigniew Ziomecki.

Texty do uvedeného čísla napsali mj. *Maria Czubaszek, Daniel Passent, Jerzy Afanasjew, Krystyna Gucewicz, Agnieszka Osiecka, Anatol Potemowski, Jerzy Ofierski, Jerzy Ficowski* a další.



Kresba: **Julian Bohdanowicz** - Polsko

Obálky Playboye končí s humorem!



Ano, jde o návrat k osvědčeným nahým kráskám...

Na jejich velkých a barevných snímcích od počátku americký „pánský“ časopis stál - a má stát i nadále... „Nahota je normální“, oznamuje na titulní stránce svého nového čísla, aby nikdo neměl pochyb o tom, co je to za revoluci... Přitom to není tak dávno, co vedení časopisu (říjen 2015) fotografie nahatých

dam ze stránek odstranilo. Argument zněl logicky - v době, kdy je nahoty přeplněný internet (jedním kliknutím jste zdarma u jakéhokoliv sexuálního aktu) už nemůže být tak přitažlivý v dost drahé revue... „Ano, forma jakou jsme v časopise ukazovali nahotu, byla už zastaralá. Ale odstranit ji zcela - to byla chyba!“ říká nyní nejmladší z rodiny Hefnerů. Ale zcela prý od legračních kreslených obrázků (*Olive* i *Marge*, které vidíte **na obrázcích výše**) ustoupit



nehodlá. I když už ne na obálce. Vracejí se do čísel opět politické vtípy, jež mají podle marketingové strategie listu čtenáře rozesmát. Ale zmizel nyní i slogan z obálky *Zábava pro pány* (inu; zase ten gender!). Playboy, založený v r. 1953 se vyšplhal až k sedmimilionovému nákladu - dnes se prodá asi jeden milion výtisků a některé zahraniční mutace už paběrkují... Asi proto návrat těch nahotinek - soudí noviny. ®

Addamsova rodinka zabírá! A to všude...

Nejen v *záhlaví Gogolu* (nahore) kde se střídají motivy, ale i na obálkách a v poli-

tické karikatuře.

Chas Addams zemřel už v roce 1988, ale jeho povedená **rodinka** stále žije a stále přináší pozornost publika (a tím jeho peníze). ®

Yrrah v Sorry: V únorovém čísle měsíčníku Sorry se objevilo osm kreseb zesnulého holandského autora s níže reprodukováným textem s tradičním redakčním (přivlastňujícím se) názvem rubriky „Náš člověk **Yrrah**“. Vlevo přidáváme pro čtenáře GAGu obálky dvou z jeho výtečných alb vtipů. A úplně dole i záběr z umělcova pohřbu...

Hrobové vůbec ne ticho

Pokud se cítíte být lehkým jako pták a létat vzhůru do oblak, ani si nesedejte. Zato přízemní tvorstvo, typ dámy kuřkalky nebo hrabivého pana sysla, zpozorněte; tyto obrázky vám budou jistě sedět. Jejich autor, nizozemský kreslíř, si rád hraje s perspektivou a s převahou to u něho vyhrává ta, co se jí říká žabí. Když jde však třeba - třeba u obsahu jeho tolik oblíbených



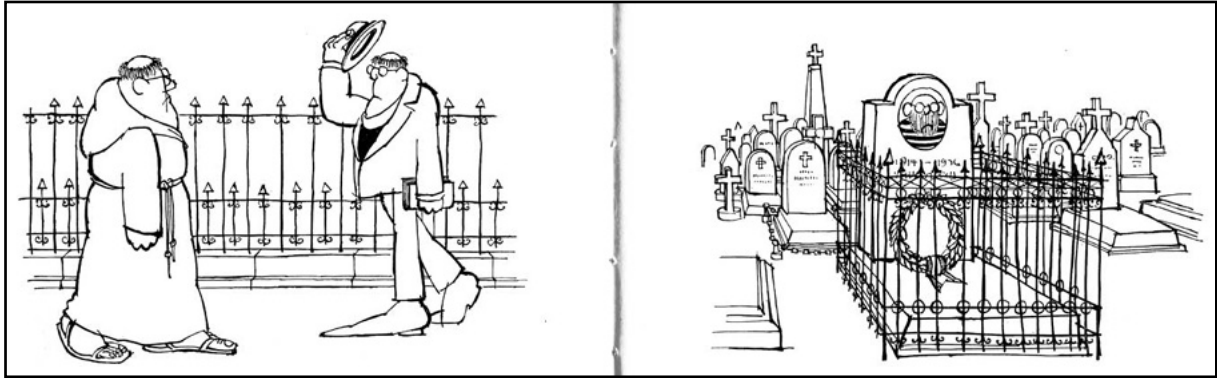
rakví - dovede se povznést k perspektivě zvané ptačí.

Většinou nám však okopává kotníky. Je prostě poněkud zvrácený - vždyť i jeho podpis **yrrah** je divný a ani místním Vlámům nic neříká. Teprve když si napíšete **yrros** a zkusíte přečíst název tohoto časopisu pozpátku, budete v obraze. Harry Lammertink se v r. 1932 narodil v Apeldoornu, ale od dvaceti žil, tvořil a v r. 1996 umřel v Amsterdamu. Zastavme se hlavně u jeho konce. Smrtí se ve své tvorbě hodně zabýval, viděl na ní asi hodně směšného. Právě tak rád kreslil pohřby, hroby, kremace... a jeho zájmu se těšily popravy všeho druhu. Nejen provaz, ale i gilotina, popravčí četa... Vtipy, které jsme na toto téma vybrali z alb jeho humoru, jsou vždy beze slov - ale vždy srozumitelné. Jen je třeba chvíli se pozorně dívat, než přijdete na to, že ta rakev s nebožtíkem na palubě má design plechovky od sardinek anebo, že za zřízencem odčítajícím z elektroměru spotřebu proudu stojí dost zvláštní spotřebič. Cukrář peče rakvičky a turista konečně vidí z okna Neapol... Co ho asi čeká?

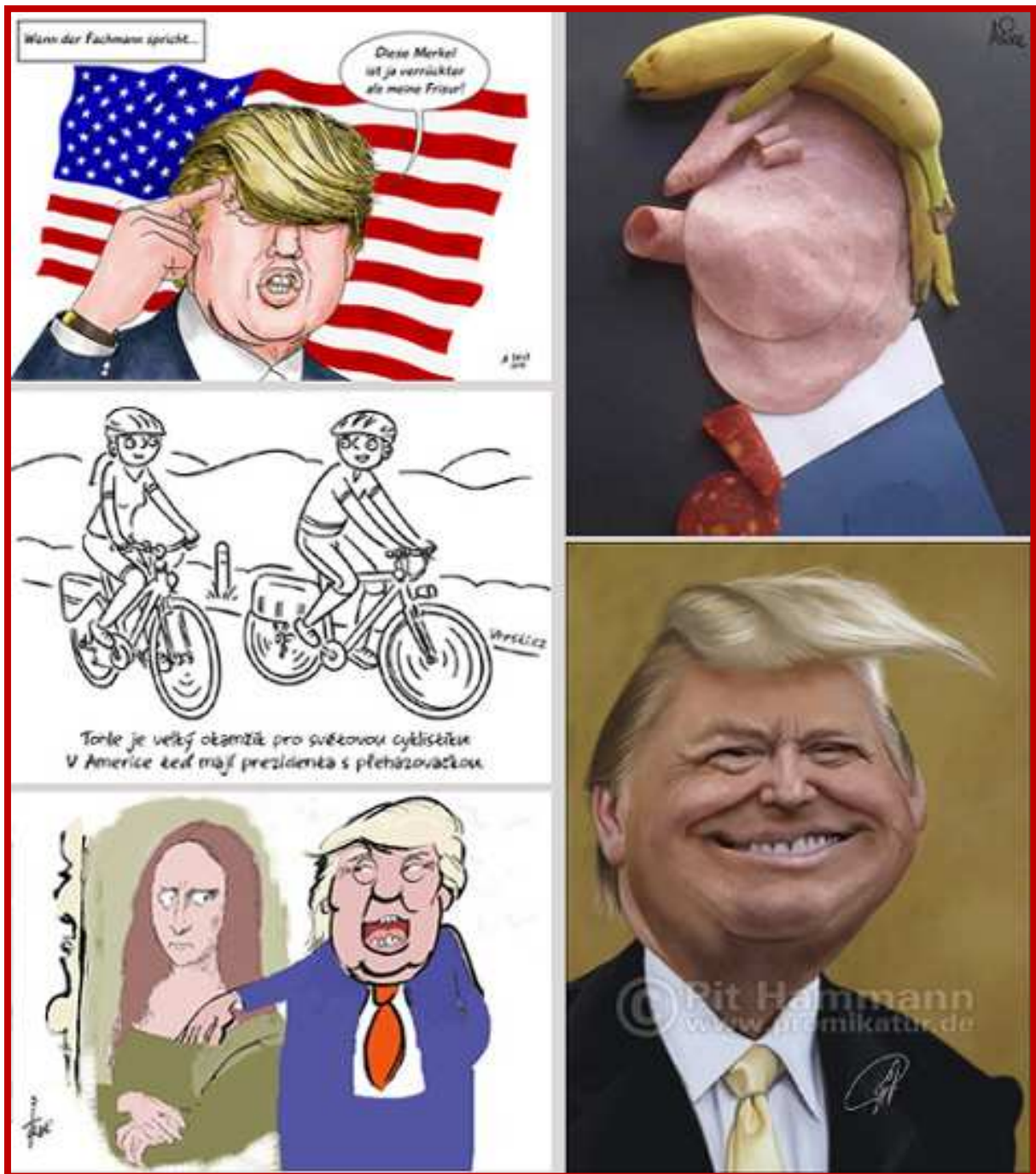
K černému humoru patří odpor- né, hnusné či obscénní rekvizity. Yrrah je používá snad všechny. Provokuje nás i svými mrzáky, až obludně urostlými ženami, rád uráží důstojníky a faráře.

Dnes už to nemá onu sílu, jako v půli 70. let, kdy své bravurně tažené kresby publikoval, v řadě ná-

padů však byl průkopníkem. Tiskl ho Punch, Esquire i Playboy. Na co holandský *zvrhlík* zemřel, nevíme. Ale vědět to, určitě bychom mezi stovkami jeho kreslených vtipů našli i ten, který by se skvěle hodil na jeho parte. Na pohřbu pana Lammertinga určitě nevládlo hrobové ticho! (gm)



Kresby: **Yrrah**: Cartoons (1973); Yrrah: *Shock Proof* (1978)



Préza Trump! Kresby z různých zahraničních zdrojů + **Vhrstí (Česko)** = černobílá kresba. Leitmotivem je obvykle **účes** presidenta USA, ale někdy též jeho vztah k ženám (**viz Mona Lisa**)

25 let od Maastrichtu - připomínají si v roce 2017 Nizozemci (a EU)



„*Evropa volá*“ - výstava k 25. výročí uzavření Maastrichtské smlouvy začala tím, že královský komisař *Theo Bovens* zahájil slavnostní ceremoniál v budově vlády provincie Limburg, právě v holandském **Maastrichtu**, na místě, kde to všechno před 25 roky začalo. Od začátku prosince až do konce února zde jednou ze tří výstav byla expozice kresleného humoru „*Scherts*“ („*Žert*“ - od Maastrichtu po Brexit). Jde o vtipy, které se na Evropskou unii dělaly po celou její existenci. Druhá výstava "*Vrijmoedig*" nabízí výběr příspěvků z karikaturistické soutěže "*Čtyři svobody 2016*", organizované FECO. Limburský, tedy místní karikaturista *Ruben L. Oppenheimer*, získal v této soutěži druhou cenu. Výstava obsahuje přes sto karikatur od **25** zahraničních karikaturistů.

Třetí výstava "*Ontgrensd*" („*Bez hranic*“) ukazuje fotografie z událostí podél hranic Limburku.



Kresby: **Agim Sulaj** (Itálie/Albánie); **Niels Bojesen** (Dánsko) a **Ruben L. Oppenheimer** (Nizozemsko)

Karol Čizmazia, od něhož jsme získali tyto informace ještě dodává: „*Ak sú moje informácie správne, svojimi prácami na výstave reprezentovali. Česko: Vhrstí a Marie Plotěná; Slovensko: Ľubomír Kotrha a Mikuláš Sliacky; Německo: Pavel Taussig, Jan Tomaschoff a další.*“



Drazí kolegové,

webmagazin „France-Cartoons“*) je tady a v něm najdete kupříkladu: **Le Fecxit**, les cartes de vœux, Castelnaudary, **Tomí Ungerer**, Gotlib par Kichka, **Mix et Remix**, **Angelo Di Marco**, Tassuad, la bienvenue à Red, les livres de Chimulus, Cambon, **Large et Tignous**, le Schlingo de Gab et *la Rétroscopie du professeur JMB*.

Kde ho hledat? Tady:

<http://www.france-cartoons.com/le-webmag-de-france-cartoons-n-zero/>

Dále následuje upozornění, kde a jak si ten on-lineový magazín francouzských FECONů můžete prohlédnout. Abychom vás nepřesným překladem nepopletli, necháváme upozornění v původním znění:

Pour voir le magazine en pleine page, cliquez sur le petit carré en bas à droite (à côté de ISSUU). Si vous préférez, vous pouvez télécharger le magazine: 2 versions à télécharger: la première plus précise, mais plus longue à télécharger, la seconde plus légère mais un peu moins précise.

Sur ce lien où vous pouvez aussi feuilleter les numéros précédents...

Bonne lecture! (přeji vám dobrou četbu!)

Pierre Ballouhey

*) Vydává France-Cartoons, asociace novinových karikaturistů frankofonních států.

Spolu s průvodcem po dnešní „Migrační krizi“ si prohlédnete i obrázky Jiřího Slívy

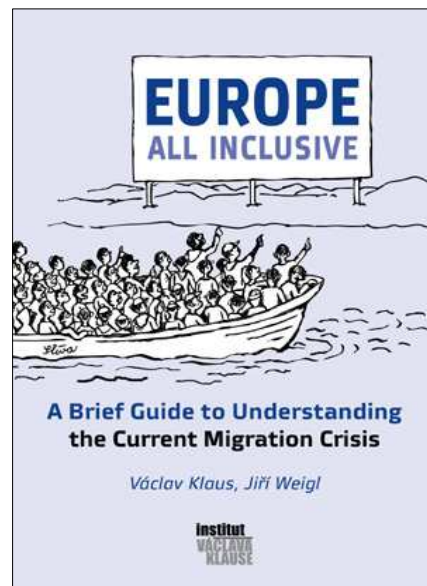
Slíva je českého původu, ale knihu s desítkou jeho přiléhavých kreseb vydal *Institut Václava Klause* v anglickém jazyce pro cizinu. „*Europe all inclusive*“ se obálkovou kresbou ani názvem netají svým obsahem, stejně tak jako se ekonomicky vzdělaný Slíva netají svou orientací v české politice. Vtipy byly původně nakresleny pro časopis „Euro“ a v knize je najdeme i s bublinami přeloženými z češtiny.

Výstava na památku Despodova v Národním divadle v Sofii

Stefan Despodov zemřel před dvěma lety; bylo to nečekaně brzy: v 65 letech. „*Projekt Hommage a Despo*“ - 21 bulharských výtvarníků tak uctilo památku *Stefana Despodova* v Divadle „Ivan Bazov“ v rámci mezinárodního trienále divadelních plakátů.

U nás méně známá plakátová tvorba **Стефана Десподова (1950-2015)** má dodnes veškeré znaky jeho malířského umění. A mistři plakátu se mu svými díly rozhodli vzdát hold.

(red.)



Spálení Koránu vzkřísilo dánský zákon o rouhání

Po 46 letech má být někdo v Dánsku souzen za rouhání. Tento trestný čin dánského zákoníku použil vyšetřovatel při obvinění vůči muži, který se nechal natočit, jak pálí Korán a video zveřejnil. Hrozí mu za to maximálně čtyři měsíce vězení. Média upozornila, že jde teprve o čtvrtý případ, kdy byl někdo na základě paragrafu o rouhání obžalován. Naposledy to byli zaměstnanci rozhlasu za odvysílání písně zesměšňující křesťanství. Kritici nyní připomínají, že v roce 1997 byl v přímém přenosu v televizi spálen výtisk Bible a prokuratura nezasáhla.

(Zdroj: **MFD**)



nečnú kolekciu jedného z najväčších majstrov v celej histórii umenia karikatúry, často označovaného za Homéra buržoázie, či dokonca za Michelangela karikatúry.



Obrázky shora: Honoré Daumier: „Pařížské byty“ (kresba z pozvánky), snímek ze zahájení výstavy ve Francouzském institutu a opět Honoré Daumier: „Schválená železničná doprava“ (snímek obrazu z výstavy)

Daumier plus v Bratislavě

Výstava francouzské historické karikatury "DAUMIER a tí druhí" byla otevřena nedávno v Bratislavě. Na pozvánce byla kresba toho prvního. A jména těch druhých?

Charles Vernier (1813-1892), Philippe Jacques Linder (1835-1914), Antony Paul Emile Morlon (1845-1905), Eugène Guérard (1821-1866) a Henri-Auguste Pingot (1848-1870).

V Galérii Francúzskeho inštitútu na Sedlárskej ulici č. 7 v Bratislave bola nedávno otvorená výstava, ktorú by si nemal nechať ujsť žiadny milovník umenia karikatúry. Prináša totiž jedi-

Výstava nesie názov „Daumier a tí druhí“ s podtitulom "Francúzska karikatúra XIX. storočia" a je výberom z bohatých grafických zbierok kaštieľa (dnes múzea) vo Svätom Antone pri Banskej Štiavnici, ktorý kedysi patril k majetku významného rodu Coburgovcov. **Filip Coburg** bol známy ako veľký milovník umenia a zberateľ grafiky. Veľké množstvo grafických listov možno obdivovať na chodbách kaštieľa a dokonca celá Filipova prezlika je dekorovaná karikatúrami publikovanými v časopisoch „La Silhouette“, „Le Charivari“ a „La Caricature“.

Expozíciu rovnocenne dopĺňajú diela ďalších štyroch významných francúzskych umelcov tých čias.

Vernier sa venoval podobnému tematickému okruhu ako **Daumier** a podobne ako on bol za svoju satirickú tvorbu uväznený. Spolupracoval s časopisom "Le Charivari" a novinami "Journal de rire". Na výstave je predstavený jeho rozsiahly súbor litografií z cyklu "La Crinolinomania". **Linder**, **Morlon** a **Guérard** pôsobili ako portrétisti a žánroví maliari a sporadicky sa venovali aj satirickej tvorbe.

Výstava, ktorou pripravil kurátor **PhDr. Miroslav Procházka**, skončila 3. března 2017.

Zdroj: **Karol Čizmazia**, Bratislava



„Stříhoruký Arnošt“ - mistr Slovenska (a neoficiálně celé Střední Evropy) - se letos koncem června (júna) prostřihá až ke svým 75. vystřihaninám. To to uteklo! Před pěti lety jsme si oba popřáli k sedmdesátinám (já jemu i k úspěšnému splnění pětiletému stříhačskému plánu) a v GAGu jsme umělci z Brezna pochválili katalog k banskobystričské výstavě nazvané „Nielen Vys3žky“... Oba se teď blížíme k pětasedmdesátce a měli bychom se tedy asi ohlížet po dráze našich životů. Jenže - jak koukám na tyhle obrázky z počátku roku - Ernest se raději kouká dopředu - po cudně nahatých ženách. A nevdá mu ani to, když je některá bezruká a naopak jiná zase (cizíma) rukama přímo oblepená. Konečně; stříhání je jen základní profese Mistra, k jehož umění patří samozřejmě i dobrá práce s lepidlem a hlavně skvělé periferní vidění - tedy spíš paměť, s níž dokáže najít a dát k sobě ty motivy, na jejichž propojení my ostatní prostě nemáme buňky.



Ernest je člověk trpělivý, dalo by se možná napsat, že zaťatý, neboť se neváhá *popasovať* i v zápasech, které se odehrávají na značně mu nepřející žíněnce. Hezkých pár let jde o jeho už připravenou či málem hotovou velkou publikaci sportovně laděných koláží - sport je totiž nejčastějším polem jeho výtvarného působení. Měl (a pořád má) takový názor, že by se hodilo vydat ji k nějakému velkému sportovnímu svátku a zatím to jaksi naráží na nezájem lidí ze sportovních kruhů - nyní se Svrček už soustředí na kruhy barevné - olympijské.

Ovšem pro nesplněné poslední přání by neměl autor zapomínat na všechno, co mu už patří a nikdo mu to nevezme. Pro jistotu mu aspoň něco připomeňme: 1985 - Salon Malostranská beseda - Praha, 1995 - 1. cena Kremnické Gagy, 2000 GP Zlatý sudok - Prešov; 2009 - kniha „Strom (mojho) života“. *Ivan Hanousek* (Praha)

Brezno: „Bomburova šabl'a“ je letos o počasí a o člověku

Všetci sme súčasťou tohto sveta a fungujeme v súlade so zákonmi našej matky Zeme a prirodzenými javmi, ktoré na nej prebiehajú. Každého z nás tak ovplyvňuje napríklad aj počasie. Na niekoho vplyva viac a na iného menej. Pred počasím sa človek jednoducho neschová, a to ani v prípade, že presedí celý deň vnútri. Vedci totiž zistili, že počasie vplyva na našu náladu i organizmus aj keď sme zatvorení doma či v kancelárii. Na počasie reagujú naše telo i psychika bez toho, aby sme si to priamo uvedomili.

Veľký vplyv na vývoj počasia ma i znečisťovanie ovzdušia rôznymi škodlivinami. Včasnú poznávanie vývoja počasia môže pomôcť i medicíne (predchádzaním rôznych situácií – zhoršeniu stavu pacientov, prípadne i ich smrti). Skoré varovanie s možnou ochranou pred následkami hrozných cyklónov a smrští znamená záchranu tisícok ľudských životov a nesmiernych materiálnych hodnôt.

Počasia a človek je aj súťažnou témou 22. ročníka medzinárodnej súťaže kresleného humoru a satiry O Bomburovu šabl'u, ktorú vyhlásilo Mesto Brezno v spolupráci s HLP grafik, s.r.o. a týždenníkom MY HOREHRONIE. Súťažné práce je potrebné zaslať na adresu Mestského úradu v Brezne **do 6. mája**. Súťaž je rozdelená do dvoch kategórií: do 15 a nad 15 rokov. V **hlavnej kategórii nad 15 rokov** víťaz získa finančnú odmenu vo výške 300 Eur a **zlatú Bomburovu šabl'u**. Najlepšie práce budú vystavené na samostatnej výstave v rámci podujatia Dní mesta Brezna, ktorej vernisáž sa uskutoční v sobotu 27. mája v breznianskej synagóge.

Daniel Rakyta

Podrobnejšie informácie o súťaži nájdete na webovej stránke www.brezno.sk a na facebookovom profile TIK Brezno *).



*) výťah ze súťažných pravidiel nájdete tiež v dubnovom GAGu v rubrice Propozície



Humoroterapia: Léčba kresleným humorem v Prešově (8. - 14. 3. 2017)

Světový rekord v počtu vernisáží kresleného humoru během jediného týdne!

8. marca 2017 19.00 Wave - centrum nezávislej kultúry: Mauricio PARA (CO)

9. marca 2017 16.00 Šarišská galéria v Prešove: Fadi Abou HASSAN (SY/NOR) & Mileta MILORADOVIC (SRB)

10. marca 2017 10.00 Fakultná nemocnica J. A. Reimanna: Pawel KUCZYNSKI (PL) & O SEKOER (BE)

13. marca 2017 14.00 Galéria Abylimpiáda: Ľubomír KOTRHA (SK) & István KELEMEN (HU)

14. marca 2017 10.00 Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity: Miroslav BARTÁK (CZ) & Vladimír KAZANEVSKY (UA)

O akci se můžete více dozvědět na adrese:

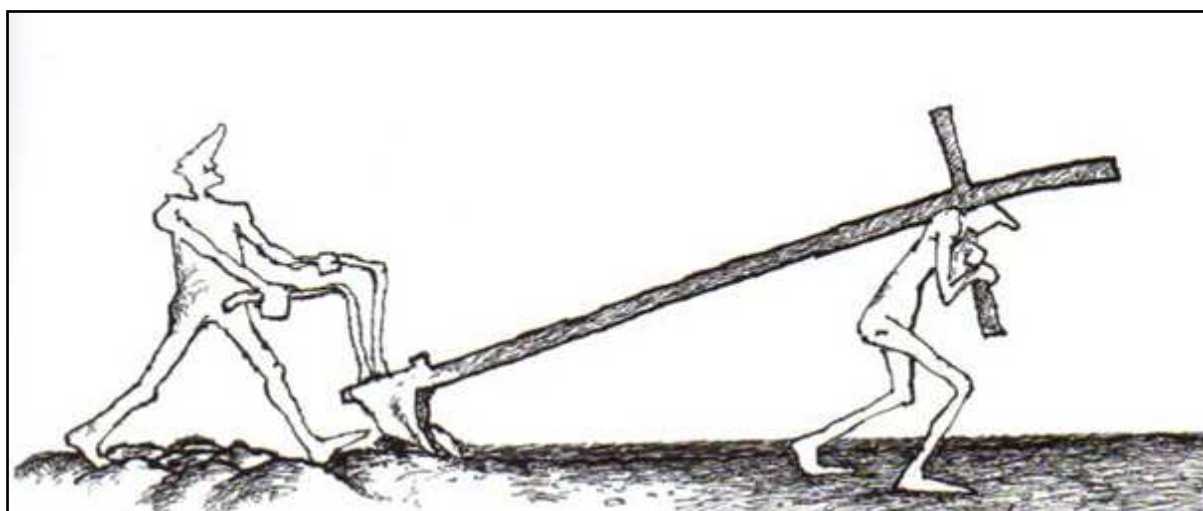
<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/11696/118984#336> - začátek kolem 5.55 min. A Peter Rázus (v ukázke o umělci a jeho tvorbě krátce hovoří) vzkazuje: „Nedajte sa pomyliť ukrajčinou - je to narodnostne vysielanie“.

Kanala v hospici



Spoluzakladatel Slovenské únie karikaturistů **Kazo Kanala** (70) tráví už delší čas na lůžku v bratislavském hospici, aniž by prý měl hojně návštěvy. Na starším snímku je **Kazo (na-pravo)** s *Kobrou* na jedné z řady besed či vernisáží výstav.

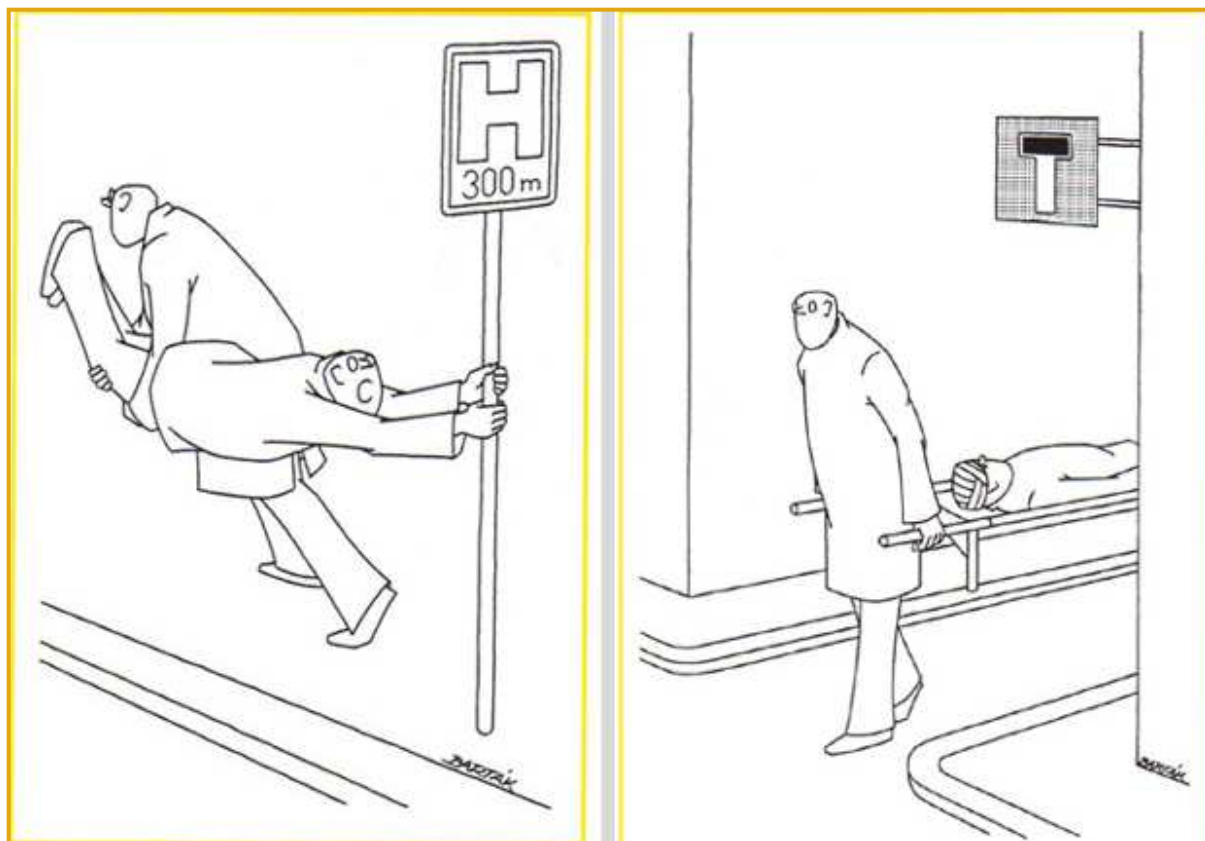
Podľa informácií *Nového Času* ilustrátorovi pred časom odrezali prsty na nohách a zistili mu cukrovku. „Nikto ho nenavštevuje, bol tu jeho syn Martin a nejaký známy, ale inak za ním nikto nechodí,“ upozorňuje zpěvačka *Katarína Feldeková*. „Napriek tomu, že sám má problémy, robí radosť iným. Rozdáva obrázky, ktoré nakreslil,“ prezradila *Katarína*, ktorá si myslí, že autor 36 animovaných filmů, množství ilustrací a karikatur (**viz obr.!**) si rozhodně „zabudnutie nezaslúži“.



Narozen 15. 8. 1946 (Šahy) proslul **Kazimir Kanala** jako velký inspirátor a organizátor výstav Slováků v zahraničí. A spolu s dalšími se přičinil i o každoroční představení současné bratislavské cartoonistiky v Praze v rámci Kobrových Salonů kresleného humoru. Jeho parádním dílem je velká a tlustá publikace „**100 + 1 přátel**“ (2006) plná medailonků a kreseb mnoha jeho nejen slovenských, ale i českých či polských přátel z řad karikaturistů. Přejeme Kazovi, když už ne dlouhá a zdravá léta, alespoň víc návštěv. Třeba někoho z té stovky v knize zastoupených přátel... (ih)

Barták poutníkem!

Bartákova výstava, jak uvádíme, se nyní (od 14. 3. 2017) nachází na čas v prešovské univerzitní knihovně. A pak bude putovat dál po městě až do konce prosince tr(!). A stejná kolekce bude prý k vidění také v Piešťanech. Jelikož jde v jádru o tematiku medicínskou, není se čemu divit - vždyť v Piešťanech se to nejen hodí, ale mnohého návštěvníka se téma přímo dotýká. Tím nemyslíme, že by po lázeňských hostech sahala sama Zubatá. Přestože Bartákova výstava prezentuje Bartáka v barvách, jeho po léta pěstovanou lékařskou tematiku shrnulo také výpravné album „Další, prosím...“ A právě z něho přinášíme dvojici černobílých kreseb zachycujících běžné výjevy z našich ulic. Častější prý jsou v okolí psychiatrických léčen a ambulancí:



Kresby: **Miroslav Barták** (další dvě kresby najdete jako „bonus“ na straně 45)

Významný australský karikaturista *Bill Leak* (61) podlehl infarktu

V pátek **10. března** tr. zemřel náhle na infarkt myokardu **Bill Leak** (Desmond Robert Leak), rodák z *Adelaide* (1956). Byl na pátém kontinentu asi nejznámějším editorial cartoonistou, karikaturistou a portrétistou. (Viz obr.!)

Začínal v r. 1983 v Sydney, později publikoval ve významných periodikách a získal v Austrálii řadu velkých ocenění:

9x *Walkley Awards*, 19887 - 2002; 19x *Stanley Awards* a 2x obdržel *News Corps' News Award* (pro nejlepšího cartoonistu roku) 2015 a 2016. (str)

Více o autorovi na:

https://en.wikipedia.org/wiki/Bill_Leak#Early_life_and_career_beginnings

Průběžná účast v Zagrebu...

Na Záhřebský festival karikatury se k 8. březnu přihlásilo už **98 soutěžících** ze 31 států... **Uzávěrka soutěže je 13. dubna** (pár dní před vyjitím GAGu č. 4).





O výstavě v Malostranské Besedě, **Salonu Kobry**, více píšeme na samém počátku tohoto čísla. Včetně textu, který si na úvodním panelu mohou po večerech přečíst návštěvníci. Na snímcích **Bohuslava Šíra** z úterní vernisáže je zřejmé, že byla docela početně navštívena, byť více členy veselého spolku ze Strany mírného pokroku atd. Z karikaturistů jsme si nemohli nepovšimnout **Radovana Rakuse**, který za spolupořadatele ČUK spolu s vdovou po Kobrovi přivítali publikum (viz **foto dole vlevo**). Z dalších fotek jsme poznali Aleše Morávka a také **Emila Šourka** (na snímku není). Včetně **FotoBohouše** jsme jich dohromady napočítali čtyři...

Concours international d'Arts visuels Juste pour Rire - Francie

Humorně zaměřená soutěž nazvaná „Concours international d'arts visuels Juste“ (pro smích v r. 2016) vyvrcholila vernisáží v pařížské galerii na Place des Arts koncem července minulého roku, kde se sešli hosté na večírku s porotci, partnery a sponzory soutěže a samozřejmě i s autory - finalisty. Výsledky vidíte níže a podle nich je zřejmé, že v „necartoonistické“ části soutěže šlo spíš o díla z oblasti fotografické - ať už o dokumentarizaci nějaké nápadité akce či o snímek vtipné skulptury anebo o digitální práci z počítače. Také lze soudit, že soutěže se účastnili, anebo v ní uspěli ponejvíce autoři z románské části světa (ať už z té kanadské anebo rumunské).



V kategorii «Art Contemporain»:

1. cena: **Dina Goldstein** (Kanada)
s dílem *Gods of Suburbia*: **SATA - viz foto vedle!**

V kategorii «Dessin humoristique»:

1. cena: **P. X. MOLINA** (Nikaragua)
s prací *Cuba Now* - **viz obr. vlevo nahoře!** (*Socialism... o muerte!*)

2. cena: **Ignat Mihai** (Rumunsko) s
dílem *Beze slov* - **obr. vlevo dole!**

3. cena ex aequo: **Côté** (Kanada)
s kresbou *Liberté d'expression* **vpravo dole!**

a **Julian Pena-Pai** (Rumunsko)

s obrázkem *Politician* - **vpravo nahoře!**

Informace z 1. srpna uvádí, že do finalového výběru prošlo na **435 šťastných umělců ze 20 států** a pořadatelé jim blahopřáli, že se tak zařadili do kádrů „**du plus grand festival d'humour au monde!**“
Vítězné práce - v levém sloupcu shora dolů 1. a 2. cena, v pravém sloupcu pod sebou 3. cena e. a.





Navíc až po skončení výstavy byl vyhlášen vítězný příspěvek, kterého zvolili sami návštěvníci a internetová „koukálková“. Takže v soutěži *Concours international d'Arts visuels Juste pour Rire* si **Cenu publika** (diváků) odnesl **Passaprawas A-Chinobonowat** z Indonésie za satirickou verzi Michelangelova „**Stvoření Adama**“ (**viz vlevo!**) (red.)

Výsledky Zlatého Súdku přineseme v příštím čísle GAGu. Předávání cen se koná před galerií na prešovském náměstí vždy na **Apríla - 1. dubna!**



International Exhibition SATYRYKON Legnica 2017 - Polsko

2.388 prací od 670 autorů ze 59 států posoudila jury, v níž kromě čtyř Poláků rozhodovala také Saskia Gheysens (ECC) z Belgie a také známí zahraniční autoři Angel Boligan (Mexiko), Mihai Ignat (Rumunsko), Grigori Katz (Izrael).

Hlavní ceny rozdělila takto:

Grand Prix Satyrykon: Magdalena Wosik (Polsko) **viz obr vedle!**

Section I: Tolerance

1. cena: Konstantin Kazanchev (Ukrajina)
2. cena: Ryszard Kaja (Polsko)
3. cena: Grzegorz Stańczyk (Polsko)

Dvě další ceny: Justyna Jędrysek (Polsko) a Stanisław Koguciuk (Polsko)

Section II: joke and satire

1. cena: Stanisław Gajewski (Polsko)
2. cena: **Leonard Grabowski** (Polsko)
3. cena Max Skorwider (Polsko)

Dvě další ceny: Reinaldo Pagan Avila (Španělsko) a Ilya Katz (Israel)

Z jedenácti řádných cen tak získali domácí hlavní cenu plus sedm dalších, zbylé čtyři obdrželi zahraniční tvůrci. Mezi nimi i syn jednoho z porotců.

4. Kalder Int'l C. C. Bursa 2017 - Turecko

Téma: Nový život

1. cena: **Jitet Kustana** - Indonésie (**viz vpravo!**)

2. cena: **Tsocho Peev** - Bulharsko

3. cena: **Mümin Durmaz** - Turecko

3x Honorable Mention Plaques:

Bilig Ba – Čína

Marian Avramescu – Rumunsko

Musa Gümüş - Turecko



Anatolian Caricaturists Society Special Award:
Pawel Kuczynski - Polsko (**viz výše!**)



IX. Int'l Caricature Contest Magazin "Nosorog", Banja Luka - Bosna a Hercegovina



Téma: Největší Světoví malíři

Podtéma: Nejznámější malby

1. cena: **PABLO LOPEZ** (Uruguay)

2. cena: **HAMED SOUFI** (Iran)

3. cena: **FABRICIO RODRIGUES GARCIA** (Brazílie)

Special diplom:

AREF NIAZI (Iran), MARIAN AVRAMESCU (Rumunsko), WALTER TOSCANO (Peru), VLADAN NIKOLIĆ (Srbsko), YURI NAMESTNIKOV (Rusko), JOVČO SAVOV (Bulharsko), ROMAN PEŠKOV (Rusko), **MIRO GEORGIEVSKI (Makedonie, HDK)**, VLADIMIR SEMERENKO (Rusko), DANIELE ZORDAN (Itálie).

Honorable mention:

PABLO LOPEZ (Uruguay), DRAGANA PAŠIĆ (BiH), MARIA GRAZIA QUARANTA (Itálie), VLADAN NIKOLIĆ (Srbsko), ZBIGNIEW KOLACZEK (Polsko), SANJIN MAŠIĆ (BiH), KONSTANTIN GROSU (Srbsko), **MIRO GEORGIEVSKI (Makedonie, HDK)**, DRAGIŠA ŠARENAC (BiH), MARKO STAJIĆ (Srbsko), HAMID SOUFI (Iran), **NATAŠA RAŠOVIĆ (Chorvatsko, HDK*)**

*) Jména zvýrazněná **tučně** a s poznámkou **HDK** znamenají, že autoři jsou členy chorvatského družstva (ač je autor třeba z Makedonie).

Kresby: **Miro Georgievski** (Makedonie) a **Nataša Rašović** (Chorvatsko)



21. Euro-Kartoenale European Cartoon Contest, Kruishoutem - Belgie

Udělené ceny a uznání (celkem 8) na téma "The Soul" budou zveřejněny 8. 4. 2017. Týkají se níže jmenovaných autorů. Účast: **782 cartoonists z 82 zemí**. Výstava bude od **9. 4. do 18. 6. 2017** v European Cartoon Center a posléze i jinde. **Rewards and Mention Winners** (podle abecedy):

Jean-Claude **SALEMI**, Belgie - Jean-Loic **BELOM**, Francie - Joao Basco **JACO DE AZEVEDO**, Brazílie - Marilena **NARDI**, Itálie - Nizozemsku - Saman **TORABI**, Iran - Stefaan

Mihai **IGNAT**, Rumunsko - Peter **NIEUWENDIJK**, **PROVIJN**, Belgie



11. Int'l Environmental Cartoon and Illustration Contest 2016 - Čína

V prosinci 2016 skončila soutěž, kterou obeslali autoři ze 35 států.

1x **Social group gold medal:** Yang Lijie

2x **Social Group Silver Award:** Abbas Naaseri; Chen Jing

3x **Social Group Bronze Award:** Musa Gumus; Doru Axinte; Zhu Jin

Social Group Excellence Award (abecedně): **mimo jiné:** Makhmudjon Eshonkulov, Jitet Kustana, Saeed Sadeghi, Raed Khalil, Aleksandar Petrikanovic, Anatolij Stankulov, Rafael Corrêa, Ronaldo...

Student Group Excellence Award: Ve druhé kategorii vypsané **pro mládež** získali **ceny** jen Číňani. Ani pokud jde o **diplomy** se mimočínští junioři moc nechtyli... naši jsme pouze dvě jména: Kamil Jerzyk, Stefan Pleskonjic...

„Autószektor Caricature Contest” Budapest - Maďarsko

V soutěži na téma: **Mobility** - from cars to bikes, public transport to space travel, from technical sports to having fun.

1. Constantin Sunnerbeg (Cost) - Belgie (150 000 HUF)
2. Raul Fernando Zuleta - Kolumbie (100 000 HUF)
3. **Pavel Matuška - Česko** (50 000 HUF) - viz obr.:



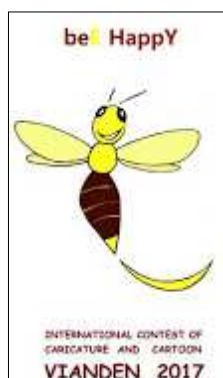
There was jam-packed over the South Pacific area that day - Letecký provoz nad Jižním Pacifikem (vzpomínka na Tichomoří)

Více o soutěži na: www.autoszektor.hu



Kresby:
**Miroslav
Barták**

(z alba
„Další prosím“)



10. Int'l Contest of Caricature and Cartoon, Vianden - Lucembursko

Pořadatelé: *Museum of Caricature and Cartoon ve Vianden a „Les Amis du Château de Vianden“ a Naturpark OUR.*

Téma: **Bee HAPPY** (bee, honey, happiness, optimism...)

Deadline: 2. 4. April 2017

Ceny: 1. cena: 1500 €, 2. cena: 1000 €, 3.cena: 500 € plus 3 honourable mentions

Počet: do 4 kusů v digital format. Vtipy: beze slov

Adresa: via internet address: cartoon@caricature.eu

Autor musí přidat e-mailem detaily: first name, last name, complete address, e-mail address, phone number and the title or the number of each submission.

Formát: JPEG, good quality, and max. 1,5 MB per picture

Jury vybere 60-100 kreseb. Pouze ocenění autoři potom pošlou originály poštou na výstavu a pro katalog - **formát A4 a A3 (297x420mm).** **Ceremoniál:** 6. 5. 2017 na zámku ve Vianden. **Výstava:** Hall of the Knights of the Castle of Vianden: 6. 5. - 28. 5. 2017 - posléze i v Museum of Caricature and Cartoon ve Vianden a dalších městech. **Katalog:** Autoři zařazených kreseb obdrží výtisk poštou zdarma. **Výsledky:** na webu www.caricature.eu od 7. 5. 2017.

Adresa: Musée de la Caricature et du Cartoon de Vianden; Grand-rue, L-9410 Vianden, Luxembourg

Info: cartoon@caricature.eu - **WEB:** <http://www.caricature.eu>

X. Int'l contest of Snail - graphic humor Lleida - Španělsko

Téma: **Snails / Šneci, Hlemýždi**

Počet: maxim. 3 kusy (připojit obvyklé údaje o autorovi, adresu apod.)

Rozměr: A4 - případně texty jen anglicky., španělsky (resp. v katalánštině)

Uzávěrka: 7. 4. 2017

Adresa: (pouze e-mail!) www.viajerosonline.org/humor2017

Ceny: garantovaná je jediná hlavní cena **1.010 euro + trip** pro dvě osoby v místě.

Výstava: 50 vybraných děl

Info: www.humoralia.org, resp. www.aplec.org

17. Int'l Comic Art Festival "Unlimited Comics" Prilep - Makedonie

Téma: **"Freedom"** (Dreams, life, borders, walls, war, sex, food, sports, people, zoo, natural...)

Rozměr: format can be **21x29,7cm** - A4. Send **original work**. Každé dílo musí mít **podpis or initials of the artist na líci**. A také name, surname, adress, tele.number and e-mail address **na rubu**.

Deadline: 7. 4. 2017

Adresa:

"VIZANT" - Visual Art Center

"Dimo Narednikot"; 58

7500-Prilep - MACEDONIA

Poznámka: comix-expo

Ceny: Invited 7 artists on international comic art collony in Macedonia traveling expenses, visa, accomodation is a to ensure from organizateur.

Výstava: 17th annual international exhibition of comic Arts.

Katalog: Catalogue book min.160 stran po výstavě zašle Vizant všem vybraným účastníkům.

www.gallery-museum.mk / Info: Contact person: Iv / e-mail: vizant@t.mk

8. International Cartoon Drawing Contest Amasya - Turecko

Téma: **FREE - volné**

Uzávěrka soutěže: 11. 4. 2017

Make sure your original signature is hand signed on your paper.

The cartoon drawing you send should not have won a price in any other competition before

Rozměr: A4 (21 x 29.7 cm) and no wider than A3 (29.7 x 42 cm). The drawing paper should not be stuck to any surfaces.

Počet: max. 5 prací (+fakta o autorovi: Name, surname, address, TC ID number, and e-mail address).

Ceny: 1. místo: 5.000 TL ; 2. místo: 3.500 TL; 3. místo: 2.500 TL;

Honorable mention (for 3 participants): **1000 TL**

Honorable mention for under the age of 18 (for 3 participants): **750 TL**



Jury: 22. 4. 2017 - Výsledky: 24. 4. 2017 - Datum **ceremoniálu** bude sděleno dodatečně.
Výstava a katalog: The caricatures which sent to the competition, selected by the jury and found well enough to display on **exhibition**, will be collected in an **album**. Bude zasláno vybraným autorům.
Adresa: yarisma@amasya.bel.tr
Adresa pošt.: Amasya **Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü; 55 Evler Mah.Mehmet Varinli Cad. Amasya Belediyesi Kültür.**
Info: www.amasya.bel.tr

22. Int'l Cartoon Exhibition Zagreb 2017 - Chorvatsko



Téma: Hotely, hostely, apartmenty a kempy
(Tourism workers and tourists' funny stories)
Original works and digital artworks. Digital artwork is to be numbered in pencil on the front and pencil signed. There should be the name, the surname and the address on the reverse side of cartoons. The cartoons must not have been previously awarded on festivals!

Počet: Maxim. 3 kousky
Rozměr: A4 či A3 formát

Deadline: 13. 4. 2017

Adresa:
HRVATSKO DRUŠTVO KARIKATURISTA
SAVSKA CESTA 100; - 10000 ZAGREB, CROATIA

Ceny:

First Prize	1.000 EUR
Second Prize	500 EUR
Third Prize	300 EUR

5x Special mentions

Výstava: v *Gallery Klovičevi dvori, Zagreb* od **30. 5. 2017. Katalog:** Autoři vystavující. **Vracení:** Jen originály až po skončení výstavního cyklu (polovina roku 2018).

3. Int'l Salt and Pepper Satirical Art Salon - Rumunsko

Téma:

a) Sůl a/nebo Pepř (Salt and / or Pepper)

b) Spánek (Sleep)

Formát: A3, JPG, max. 800 kb/work 300 dpi

Počet: max 2 kusy na každé téma / výhradně podepsané práce

Uzávěrka: 30. 3. 2017 pro práce zasláné normální poštou

15. 4. 2017 pro práce zasláné e-mailem

Nutno připojit přihlášku - je na webu - a portrétní fotkou autora (jpg, max 350 Kb) - **Ceny:**

The International Salt & Pepper Satirical Art Salon
<http://1stsaltandpeppersalon.weebly.com/>
salt.pepper.s1@gmail.com

Prizes will be available per each theme. The prizes consist in exposure on the Salon's website of: name and surname, personal photo/cartoon, works, technique, dimensions, price/work as follows:

1st prize: 10 (ten) works including the awarded work

2nd prize: 5 (five) works including the awarded work

3rd prize: 3 (three) works including the awarded work

Nominated: 1 (one) work, the selected one in the first 25 ranked works

Adresa: salt.pepper.s1@gmail.com anebo poštou: **Irina Iosip, CP 103, OP16, Bucharest, Romania**

11. Tehran Int'l Cartoon Biennial 2017 - Iran

a) Thematic Cartoon: Safety and Security (bezpečí a bezpečnost)

b) Cartoon: Free (volné)

c) Caricature: World Famous People (Herci, Sportovci, Politici...)

Počet: 5 artworks v každé kategorii. Ani jeden z příspěvků nesmí být dosud oceněn ani publikován v katalogu. *Original artworks must be send by mail post* (normální poštou)

Digital artworks: png či jpg format, 300 dpi, 2000 pixel width or length.

Formát: Minimum size of original artworks must be **A4** and **maximum A3** ; Name, full name, phone number, email and post address must be written at the back of original artworks. Must send (full name, post address, email address, phone number, photo and CV) **in word file**

Katalog bude zaslán jen vystavujícím autorům

Ceny:

Grand Prize: (Thematic section). 8000\$ with Trophy and Honorable Mention



First Prizes in each section: 2000\$ with Trophy and Honorable Mention
Second Prize in each section: 1500\$ with Trophy and Honorable Mention
Third Prize in each section: 1000\$ with Trophy and Honorable Mention

Deadline: 20. 4. 2017

Adresa: Iranian house of cartoon, No 44, after Ahmadi Roshan(ketabi) square, west Golnabi st., Shariati st., Tehran, Iran

E-mail pro posláání *digital artworks*: info@irancartoon.com /

Více info: www.irancartoon.com

6. Int'l "Olive" Cartoons Contest 2017 Kyrenia (Girne) – Kypr

Téma: Olive (oliva, olivy)

Olive and Time, Olive and History, Olive and Mythology, Olive and Technology, Olive and Cyprus, Olive and Life, Olive and Peace, Olive and Conflict, Olive and War, Olive and Health, Olive and Women, Olive and Men, Olive and Children, Olive Oil, Olive Branch, Olive Tree, Benefits of Olive, Olive and Olive Mill/Press, Banning of Uprooting, Burning and Cutting Down Olive Trees and so forth.



Pozor: Pouze cartoon (vtipy beze slov).

Žádné ilustrace. A pouze originály!

Rozměr: A4 nebo A3 (Na zadní straně příspěvku musí autor napsat: *Name and surname, address, phone number including country code, and email address on the back of the submission; each entrant should also provide short background and a photo (optional) on a separate A4.*)

Uzávěrka: 30. 4. 2017

Adresa:

Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği / 6. Uluslararası Zeytin Karikatürleri Yarışması / Posta Kutusu: 87 (Post Code: 99000)

Lefkoşa – Kuzey Kıbrıs (Via Turkey)

Výstava: během "16. International Olive Festival 2017."

The prize-winning cartoonist must respond to the prize ceremony invitation within 10 days. The responses outside of 10 days are not considered. **Digital works**

email: olivecartoons@gmail.com *Digital works are excluded from awards.*

Ceny:

1. Prize: 1,000 Euro + Gold Olive

2. Prize: 800 Euro + Silver Olive

3. Prize: 600 Euro + Bronze Olive

6 entrants: Special Prize (Bronze Olive)

100 entrants: Finalist Plaque.

Info: <http://www.zeytinkarikaturleri.com>

Mega Mining! - Kolumbie

Téma: Mega Mining! Not All That Glitters is Gold...

Počet: max. 3 práce

Rozměr: max. 50 x 70 cm

Musíte přiložit: *curriculum vitae*

Každá práce musí nést autorovo *name and surname of the author, address, telephone number and country of origin.*

Deadline: 15. 4. 2017

Katalog: vybrané práce budou ve "virtual catalog"

Výsledky: 2. - 4. 6. 2017 (a výstava)

Adresa pro zaslání: cafecartooncolombia@gmail.com



14. Int'l George Van Raemdonck Cartoon Contest of Boechout - Belgie

Téma: „Exit“

Deadline: 30. 4. 2017

Ceny: 1. cena: 1500 € Prize George van Raemdonck – Boechout Municipality

2. cena: 750 € Cultural Council

3. cena: 500 € ZEPPPO (cartoonist – 21)

4. cena: 250 € IHA

5. cena: 150 € DF-Boechout-Vremde (Nejlepší flámský cartoonist).

Počet: 10 kousků *in digital form via e-mail* - Autor připojí: *first name, last name, complete address, e-mail address, phone number, his birth date, the category a název nebo číslo na každou práci.* **Formát:** JPEG, *good quality* a max. 500 KB jedna kresba.

Vybrané práce nutno poslat na papíru: rozměr: DIN A4 (210x297mm), good quality paper. Na zadní straně čtvrtky:

first name, last name, complete address, e-mail address, phone number, birth date of the author, the category as well as the title or the number of the work.

Tato druhá uzávěrka je 20. 6. 2017.

Pořadatel preferuje **classic cartoon** - but digitally created works are accepted but will not be send back. Tisky musí být označeny podpisem autora a číslem grafického listu 1/1.

Jury: 23. 6. 2017. Ceremoniál: 30. 10. 2017 at 20 h. in Theater Boechout Vooruit, St.-Bavoplein 17, Boechout. Výstava: vernisáž 29. 10. 2017. Katalog: ano.



Výsledky: po 30. 9. 2017 na www.iha.be

Adresa pro zaslání originálů:

Culturele dienst gemeente BOECHOUT

George van Raemdonck Kartoenaal

Jef van Hoofplein 20 / B2530 Boechout - Belgium

Celé propozice: www.Boechout.be Info: Ronald Vanoystaeyen iha@yucom.be ; Cultuur Dienst Boechout cultuur@boechout.be - Také na: <http://www.iha.be>

5. Int'l Competition of Humor and Political-Social Satire 2017 - Guatemala

Pořádá: The humor Guatemalan Semanary "La Matraca" fullfills 20 Years of Existence.

Téma: "**Crimes and their Punishments**"

Počet: 2 kusy / Formát: A4 nebo A3 - 300 dpi / jpg format.

Adresa: pouze via e-mail to: concurso5lamatraca@gmail.com



Ceny:

1. Place - \$ 500.00 (US Dollars) and Diploma
2. Place - \$ 300.00 (US Dollars) and Diploma
- Guille Award: 200.00 (US Dollars) and Diploma

Deadline: 15. 4. 2017

Consultations and suggestions to: guillelorentzen@gmail.com

Info: humorchapin

Kalendarium: Spousta nových možností!

Ještě zbývá 7 březnových a 11 dubnových příležitostí se ukázat. Z toho 11 těch nových a z nich 2 nejsou soutěžní, nýbrž výstavní. Tři z toho nesou naše doporučení - viz sloupek vlevo. „Náš tip“ by dostala i čtvrtá pětihvězdičková soutěž v Dánsku, za níž ručí centrala FECO. Avšak v příslušném políčku se nám roztahuje název měsíce: Duben! A nejde o apríl, i když je uzávěrka soutěže 1. 4. tr.

2017 !	Název soutěže	Body*)	Deadline	GAG **)
Březen	Tabriz Cartoon Festival - Tabriz, Irán - New!	***	19. 3. 2017	2
	Andromeda - Int. fest. satiry a humoru-Trento, Itálie - New!	****	19. 3. 2017	2
	„Slow City“ Seferihisar Cittasl.C.C.- Izmir, Turecko - New!	-	20. 3. 2017	2
	„Freedom of Expression“, tOOnMag - Norsko - Nové!!	****	20. 3. 2017	2
	World Press Cartoon - Lisabon, Portugalsko - obnovené!	-	24. 3. 2017	3 *)
	Astra Motor Int'l C. C. - Semarang, Indonesie - Novinka!	-	31. 3. 2017	2
Náš TIP!!!	WGC Osten 2017 - Skopje, Makedonie - Novinka!	*****	31. 3. 2017	2
	„F for Fake“ - 17 Int'l Edit. Cartoon Comp. - Kanada - New!	-	31. 3. 2017	2
Duben	Niels Bugges Cartoon Award - Viborg, Dánsko - NEW!	*****	1. 4. 2017	2
	<i>Bee Happy!</i> - Vianden, Lucembursko - NOVÉ !!	****	2. 4. 2017	3
	Humoralia - Lleida, Španělsko - new!	***	7. 4. 2017	3
	„Unlimited Comics“ - Prilep, Makedonie - new!	-	7. 4. 2017	3
	Drawing Contest - Amasya, Turecko - new!	-	11. 4. 2017	3
Náš TIP!!!	„Hotely“ Int'l Cart. Exhibition Zagreb - Chorvatsko - new!	*****	13. 4. 2017	3
	<i>Pepř a sůl</i> - Rumunsko - EXHIBITION - Novinka!	***	15. 4. 2017	3
	<i>Mega Mining</i> - Kolumbie - jen výstava - new!	-	15. 4. 2017	3 *)
	<i>Humor and Satire</i> - Guatemala - NOVÉ!	-	15. 4. 2017	3
	<i>Safety + Security</i> - Teheran, Irán - Nové!	-	20. 4. 2017	3
Náš TIP!!!	<i>Olive</i> - Girne/Kyrenia, Kypr - NEW!!	*****	30. 4. 2017	3
	Van Raemdonck C. C. - Bouechout, Belgie - novinka!	****	30. 4. 2017	3

*) ve sloupci **Body** vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. **Cím více hvězdiček, tím lepší soutěž.** Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně známé či čitelné soutěže.

***) ve sloupci uvádíme číslo e-GAGu, v němž najdete český výtah z propozic. A odkaz na závazný originál.

*) Propozice inovované soutěže v **Portugalsku** najdete na konci tohoto čísla.

Došlo po uzávěrcce: Kňučík, Lisabon, Prešov

Zemřel táta Jožina...

Legenda zlínského undergroundu **Zdeněk Kňučík Navrátil** zemřel v pátek 3. 3. na následky autonehody, která se mu přihodila před dvěma měsíci. Bylo mu 66 let. Před pěti lety zveřejnil několik kreslených vtipů v *Sorry*.

Profesionální hudebník (baskytarista) a varietní excentrik z *Dua Hilaris* byl autorem námětu textu Mládkova hitu *Jožin z bažin*. Populární se stala i jeho povídka „*Hoří horní heršpická hospoda*“. V Manéži Bolka Polívky ji recitoval *Kňučíkův kamarád, hudebník Vlasta Redl.* (ff)



Nákaza se šíří - Humoroterapie zachvátila v Prešově kdejaké zdravotní zařízení...



... a jak referuje náš hypochondrický zpravodaj, míří i do dalších míst na Slovensku:

Devíti autori kresleného humoru od Sýrie, cez Poľsko, až po Maďarsko prezentujú na 5 miestach v Prešove svoju tvorbu. Spolu 450 obrázkov je umiestnených v bezbariérových priestoroch v nemocnici, galériách i na univerzite si môžu pozrieť Prešovčania až do konca roka, ale aj obyvatelia s abstinenčným syndromom kvalitného kresleného humoru v Snine či v Piešťanoch. Českých a slovenských humoroterapeutov zastupujú Miroslav Barták a Ľubo Kotrha. (PR)

Výstavy sú podporené z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia.

Snímky: **Prešov - Více informací:** <https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/11988/120391>

Soutěž o nejlepší vtip otištěný v novinách v r. 2016 je zpátky!

World Press Cartoon Lisabon - Portugalsko

Deadline: 24 MARCH 2017.

Send your works to: **Concurso Internacional World Press Cartoon**

AP. 1179 EC Picoas 1050-001 Lisboa – Portugal

If you use Express Mail, TNT, DHL, Fedex, UPS, or similar mail services, please send to:

Concurso Internacional World Press Cartoon / Av. Ressano Garcia, 36 ,1º Dº 1070-237 Lisboa Portugal

To avoid delays in customs processing, please write on the packaging, clearly visible, the words "NO COMMERCIAL VALUE".

Celé propozice: www.worldpresscartoon.com.

Omluva: V tomto čísle nenajdete pravidelnou rubriku **Časopisy**. Ale nerušíme ji!

e-GAGmag * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založeno r. 2003. 15. ročník. Toto je č. 2017/3 (630) z 15. 3. 2017 * Číslo 2017/4 vyjde (asi) 15. 4. 2017 * Redakce: ivan.hanousek@dreamworx.cz®